

سروری اداره احصایه و معلومات؛

۴۷.۳ درصد مردم زیر خط
فقرزنده گی می کنند

اداره ملی احصایه نتایج ابتدایی «سروری عاید و مصرف خانوار و نیروی کار در افغانستان ۱۳۹۹» را نشر کرد. براساس یافته های این نهاد، نزدیک به نصف شهروندان زیر خط فقر زنده گی می کنند. آمارهای این اداره نشان می دهد که درصد افراد زیر خط فقر در سال ۱۳۹۹ در مقایسه با سال ۱۳۹۵ حدود ۷.۲ درصد کاهش یافته است. مبتنی بر این آمار، میزان «فقر چندبعدی» و «نسبت سرانه فقر» کم تر شده است، اما آمارهای «شدت فقر» افزایش را نشان می دهد. افزون بر این ۳۷ درصد مردم مصونیت غذایی ندارند و خط فقر سرانه نیز در سال روان به دو هزار و ۲۵۸ افغانی در هر ماه می رسد. این در حالی است که براساس آمارها، ۲۳.۹ درصد مردان و ۱۸.۶ درصد زنان بیکار هستند و میزان بیکاری به گونه معمول در فصل زمستان به بالاترین حد خود می رسد. هم چنان میزان سواد جوانان به ۵۴ درصد و میزان سواد بزرگسالان به ۲۶.۱ درصد می رسد.

۷

۴۵۲ میلیارد افغانی؛

پیش نویس بودجه سال مالی ۱۴۰۰ به مجلس رسید

۳

روز هوانوردی ملکی؛ شرکت های هوایی افغانستان هنوز در فهرست سیاه جهانی قرار دارند

۹

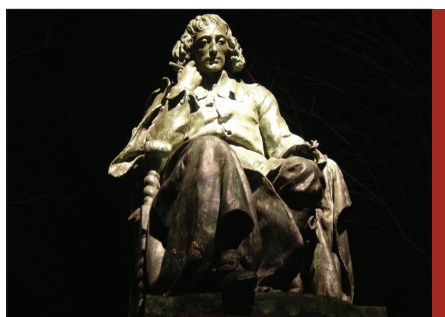
صلح و آینده توأم با نگرانی

در سه روز اخیر، دو اتفاق مهم در پیوند به پروسه صلح رخ داده است. در کابل، نخستین نشست کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی، هفت ماه پس از امضای توافق نامه سیاسی میان غنی و عبدالله برگزار شد. در این نشست، رئیس جمهور، رئیس شورای عالی مصالحه ملی، حامد کرزی و شماری از چهره های سیاسی حضور داشتند...

۴

مبانی معرفت شناسی در فلسفه اسپینوزا

در فلسفه دکارت «فکر» و «امتداد» به مثابه دو جوهر کاملاً متمایز از هم شناخته می شود که جهان بر مبنای آن ها ساخته شده است. ولی همین دو جوهر متمایز از هم «فکر و امتداد» وقتی وارد فلسفه اسپینوزا می شود، تبدیل به دو صفت جوهر واحد می گردد و جهان در این دستگاه فلسفی، مبتنی بر آن ها ساخته نشده، بلکه آن ها تنها مقوم ذات جوهر است. اسپینوزا، معتقد است که...

۸

موضوعات پیشنهادی دولت و طالبان برای بحث روی میز مذاکرات تبادل شد

دولت هم فهرست موضوعات پیشنهادی خود را با جانب طالبان شریک کرده است. یکی از موضوعات پیشنهادی دولت، مسأله «آتش بس» است. هیأت دولت هم چنان پیشنهاد کرده است که «نظام جمهوری اسلامی» کنونی همراه با نهادهای مثل ارتش و پولیس و قانون اساسی آن باید حفظ شود. تا هنوز جزئیات بیش تر موضوعات پیشنهادی دو طرف برای بحث روی میز مذاکرات عمومی نشده است. صدیق صدیقی، سخنگوی ریاست جمهوری در یک نشست خبری گفت که در آجندای مذاکرات صلح، برای مردم آتش بس مهم است. به همین دلیل روشن نیست که راهکار پیشنهادی طالبان برای تشکیل «نظام اسلامی» چیست و «شورای سرتاسری علما» چه نقش در این نظام خواهد داشت. منابع در دوحه قبلاً به روزنامه ۸ صبح گفته بودند که مواضع دو طرف نسبت به هم بسیار دور است و مذاکرات احتمالاً زمان گیر خواهد شد. هیأت های دولت و طالبان کار روی تعیین موضوعات مورد بحث در مذاکرات را روز شنبه، چهاردهم قوس، آغاز کرده بودند. مذاکرات رسمی بین دو طرف حدود سه ماه پیش در ۲۲ سنبله آغاز شده بود.

۸ صبح، کابل: منابع آگاه از مذاکرات دوحه می گویند که هیأت های دولت و طالبان فهرست های موضوعات پیشنهادی شان برای بحث روی میز مذاکرات را با یکدیگر تبادل کرده اند. این منابع در صحبت با روزنامه ۸ صبح اعلام کردند که فهرست طالبان حاوی حدود ۲۰ موضوع است که برای بحث با هیأت دولت پیشنهاد شده است. طبق این فهرست، نظام سیاسی که طالبان برای آینده افغانستان پیشنهاد کرده اند، یک «نظام اسلامی» و بدون پیشوند یا پسوند «جمهوری/دموکراتیک» است. طالبان هم چنان خواستار تشکیل «شورای سراسری عالمان دین اسلام» در کشور شده اند. نظام آموزش و پرورش پیشنهادی طالبان در این فهرست زیر عنوان «معارف اسلامی» آمده است. به همین شکل این گروه پیشنهاد کرده است که حقوق، وجایب و آزادی زنان و مردان در چهارچوب نصوص و شریعت اسلامی تعریف و تعیین شود. در باب آزادی مطبوعات و رسانه ها گفته اند که حدود آزادی و فعالیت نهادهای رسانه ای باید طبق دستورات اسلامی این موارد از نکات درشت موضوعات پیشنهادی هیأت طالبان برای بحث با هیأت دولت روی میز مذاکرات است.

وزارت دفاع: مسیر شاهراه جلریز - میدان وردک از وجود جنگ جوانان طالبان پاک شد

۸ صبح، کابل: وزارت دفاع ملی اعلام کرده است که نیروهای امنیتی با اجرای عملیات زمینی و حمله هوایی مسیر شاهراه جلریز - میدان وردک را از وجود جنگ جوانان گروه طالبان پاک سازی کرده اند. طبق اعلام این وزارت، مسیر شاهراه جلریز - میدان وردک که توسط طالبان با جاسازی ماین های کنار جاده ای به روی رفت و آمد مردم بسته شده بود، یامداد روز دوشنبه، هفدهم قوس توسط تکاوران ارتش با حمایت نیروهای هوایی دوباره به روی ترافیک باز شده است. وزارت دفاع ملی هم چنان گفته است که در جریان درگیری و ضربات قوای هوایی، ۱۴ طالب کشته و سه طالب دیگر زخمی شده اند. اخیراً انفجار ماین کنار جاده ای در شاهراه جلریز - میدان وردک نیز از غیرنظامیان قربانی گرفته است.

#آریانا از شماس

آریانا افغان هوائی شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

انتقال مریضان با خدمات ویژه
به کشور هندوستان

شنبه دو شنبه پنج شنبه

KABUL - DELHI DEP: 10:00 AM Local Time ARR: 01:00 PM Local Time
DELHI - KABUL DEP: 02:30 PM Local Time ARR: 03:30 PM Local Time

Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, LinkedIn, WhatsApp, Telegram, Email, Phone: +93 (0) 790 07 1333, Website: flyariana.com, Phone: 1333

پیش رفت در مذاکرات دوحه؛ فاصله‌ها زیاد است

یک هفته بعد، مذاکرات دوحه وارد سومین ماه می‌شود. در این مدت، هیأت‌های مذاکره‌کننده دولت و گروه طالبان دست‌آوردی نداشتند. بن‌بست طولانی در مذاکرات باعث تشدید بی‌پیشینه خشونت در میدان‌های جنگ شد و در کنار آن حملات بر اهداف غیرنظامی در شهرها افزایش یافت.

میان بن‌بست مذاکرات در دوحه و گرم شدن میدان‌های جنگ، رابطه مستقیم وجود داشته است. اینک پس از نزدیک به سه ماه از زمان آغاز گفت‌وگوها، چارچوب مذاکرات نهایی شده و هیأت‌های مذاکره‌کننده طرفین اجندای پیشنهادی‌شان را به هم‌دیگر سپرده‌اند.

براساس گزارش منابعی از دوحه، با توجه به مفردات اجندای طرفین، هنوز فاصله میان خواست‌های دو طرف زیاد است و پیش‌بینی می‌شود که مذاکرات اصلی بر سر مواد اجندا نیز زمان‌بر باشد.

مواد پیشنهادی اجندای طرفین حاکی از فاصله عمیق دو گفتمان است. هرچند طالبان در این مواد از ادعای امارت گذشته، اما پسوند ابهام‌آمیز «اسلامی» را در هر بند آن گنجانیده‌اند.

دولت افغانستان نیز در ماده اول قانون اساسی، «دولت جمهوری اسلامی» خوانده شده است. هم‌چنان در ماده سوم قانون اساسی افغانستان آمده است که در افغانستان هیچ قانون نمی‌تواند مخالف معتقدات و احکام دین مقدس اسلام باشد. با این حساب این نظام و این قانون اساسی هویت اسلامی دارند، اما معلوم نیست که منظور طالبان از «نظام اسلامی» چیست؛ شاید با شروع گفت‌وگوها بر سر این مواد، حدود و ثغور نظام اسلامی مورد نظر طالبان روشن شود.

در لیست اجندای پیشنهادی طالبان نظام آموزش و پرورش افغانستان با نام «معارف اسلامی» آمده است. همین اکنون نیز یکی از منابع نصاب تعلیمی افغانستان، آموزه‌های اسلامی است و معلوم نیست که مراد طالبان از معارف اسلامی چیست. همین اکنون دانش‌آموزان از صنف اول تا صنف دوازدهم آموزش‌های دینی را فرا می‌گیرند و در کنار آن بیش از یک‌هزار مدرسه دینی در حال تدریس مضامین تخصصی دینی‌اند.

در بند دیگر آمده است که حقوق و آزادی‌های مردان و زنان باید براساس نصوص و شریعت اسلامی تعریف شود. طوری که معلوم است، اسلام زیربنای تمام قوانین افغانستان است، اما افغانستان به عنوان یک عضو سازمان ملل متحد، کنوانسیون‌های حقوق بشری‌ای چون کنوانسیون رفع کلیه تبعیضات علیه زنان را امضا کرده است. آیا افغانستان به عنوان عضو سازمان ملل و امضاکننده این کنوانسیون، می‌تواند از الزامات حقوقی این کنوانسیون بیرون شود؟

یکی از مسایل مورد تاکید در کنفرانس کشورهای کمک‌کننده افغانستان، حقوق زنان بود. کشورهایی که به افغانستان کمک مالی کرده‌اند، تاکید داشتند که شرط ادامه این کمک‌ها، حفظ دست‌آوردهای حقوق بشری‌ای است که در نوزده سال اخیر دولت و مردم افغانستان آنان را بخشی از قوانین افغانستان کرده‌اند. افغانستان چگونه می‌تواند در حالی که به از جامعه جهانی کمک مالی دریافت می‌کند، به این کنوانسیون‌ها و میثاق‌های بین‌المللی پشت پا بزند؟

طالبان در باب آزادی بیان و رسانه‌ها نیز گفته‌اند که حدود این آزادی‌ها باید مطابق با دستورهای اسلامی باشد. امروز شمار زیادی از زنان در رسانه‌های افغانستان فعالیت دارند و از این طریق در اقتصاد خانواده‌های‌شان سهیم‌اند، آیا حدود مورد نظر طالبان شامل ممنوعیت این گروه اجتماعی از کار در رسانه‌ها می‌شود؟

طالبان در بندهای یاد شده پسوند اسلامی را برای همه عرصه‌های مهم زنده‌گی در افغانستان یاد کرده‌اند؛ اما آن‌چه مشخص است، این است که هنوز حدود و ثغور این خواست‌ها مشخص نیست. چیزی که روشن است، این است که افغانستان در دو دهه اخیر راهی طولانی را به سمت هم‌زیستی و هم‌سویی با سایر ملل جهان رفته است. نماینده‌گان صد کشور و سازمان بین‌المللی کمک‌کننده به افغانستان به شمول رییس سازمان ملل متحد، کمک‌ها به افغانستان را مشروط به حفظ دست‌آوردهای نوزده سال پسین کرده‌اند. این دست‌آوردها شامل نظام دموکراتیک، حفظ حقوق و آزادی‌های زنان، آزادی بیان و رسانه‌ها می‌شود. با این حساب، میان خواست‌های طرفین هنوز فاصله زیادی به چشم می‌خورد.

امیدواری این است که در ادامه این مذاکرات حدود و ثغور خواست‌های طالبان بیش‌تر روشن شود تا هیأت مذاکره‌کننده دولت نیز به نماینده‌گی از مردم افغانستان حدود و ثغور خواست‌های خود را با جانب طالبان مورد بحث قرار دهد. همین اکنون نیز هیأت مذاکره‌کننده دولت خواست‌هایش را که در هم‌سویی با خواست مردم افغانستان و کشورهای کمک‌کننده است، با طالبان در میان گذاشته است. امید مردم افغانستان این است که طالبان خواست‌های‌شان را با واقعیت‌های افغانستان کنونی مطابقت بیش‌تر دهند، در غیر آن نمی‌توان به موفقیت این گفت‌وگوها امید زیاد بست.

گزارش یوناما: یک زن از هر پنج زن به دلیل ناکامی نظام عدلی خشونت علیه خودش را پی‌گیری نمی‌کند

کابل: دفتر هیأت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) گزارش جدید خود را درباره پاسخ‌دهی نهادهای عدلی و قضایی به قربانیان خشونت علیه زنان، نشر کرد. یوناما در این گزارش دریافته است که تنها نیمی از جرایم گزارش‌شده مرتبط به خشونت علیه زنان، به محاکم ابتدایی رسیده‌اند و در حدود ۴۰ درصد از عاملان تمامی قضایای ثبت‌شده، محکوم شده‌اند.

طبق یافته‌های این گزارش که روز دوشنبه، هفدهم قوس نشر شد، نظام عدلی کشور در تامین عدالت برای زنان و دختران افغان که قربانی خشونت علیه زنان بوده‌اند، موفق نبوده است. این گزارش از سوی کمیشنر عالی ملل متحد برای حقوق بشر و یوناما به صورت مشترک تهیه شده است.

دفتر هیأت معاونت سازمان ملل متحد خواستار دسترسی به عدالت زنان در جرایم مرتبط به خشونت علیه زنان و دختران شده است. گزارش سازمان ملل متحد تحت عنوان «جست‌جوی عدالت در جرایم خشونت علیه زنان و دختران، پاسخ نظام عدلی و جبران خسارت فراهم‌شده به قربانیان» نشر شده است که قضایای خشونت علیه زنان و دختران را که در بازه‌ی زمانی بین سپتامبر ۲۰۱۸ تا فبروری ۲۰۲۰ به ثبت رسیده، بررسی کرده است. در این گزارش اذعان شده است که پاسخ نظام عدلی به خشونت علیه زنان و دختران هم‌چنان در حال بهبود، اما محدود است.

دیبرا لاینز، نماینده ویژه دبیر کل سازمان ملل متحد برای افغانستان گفته است: «واقعیت آشکار این است که تعداد زیادی از زنان و دختران هنوز نتوانسته‌اند عدالت را در قبال خشونتی که تجربه می‌کنند دریافت کنند و معافیت از مجازات بسیار زیاد متداول است.» طبق این گزارش، در قضایایی که از سوی یوناما مستندسازی شده است، از هر پنج زن یکی از آن‌ها تصمیم گرفته است که قضیه خود را از مجرای عدلی پی‌گیری نکند و یا

هم از شکایت خود منصرف شده است. یوناما گفته است که عدم موفقیت مسوولان دولتی در پی‌گیری جرایم خشونت علیه زنان، به ویژه ازدواج کودکان که بعید است قربانیان آن بتوانند مستقلانه به نظام عدلی مراجعه کنند، نگران‌کننده است. در گزارش گفته شده است که شمار زیادی از زنان به دلیل خشونت، به خودسوزی و خودکشی متوسل شده‌اند و این موضوع نشان می‌دهد که قربانیان خشونت احساس می‌کنند که سیستم عدلی راه عملی برای نجات آن‌ها نمی‌گشاید.

یوناما در این گزارش گفته است که نگرانی‌های متعددی در مورد رفتار نظام عدلی با زنان و دختران چون کم بودن میزان محکومیت در جرایم به اصطلاح «قتل‌های ناموسی» مطرح است. این سطح از محکومیت مجرمان در مقایسه با میزان محکومیت ۵۱ درصدی برای قتل‌های غیرمرتبط به قتل‌های ناموسی، تنها ۲۳ درصد است.

در این گزارش هم‌چنان از پیچیده‌گی رسیده‌گی به قضایای تجاوز جنسی و تداوم بازداشت زنان به خاطر «فرار از منزل» یاد شده است. فیونا فریزر، رییس بخش حقوق بشر یوناما و نماینده کمیشنر عالی ملل متحد برای حقوق بشر در افغانستان گفته است که بارها، نظام عدلی در عوض کار به نماینده‌گی از قربانیان، آن‌ها را دوباره قربانی ساخته‌اند. او تاکید کرده است که این روند باید متوقف شود و تلاش نظام‌مند باید ادامه یابد تا زنان و دختران بتوانند به عدالت دسترسی پیدا کنند و اطمینان حاصل شود که نظام عدلی با احترام به کرامت‌شان رفتار می‌شود.

در گزارش یوناما پیشنهاد شده است که برای گسترش اختیارات مقامات در تحقیق و تعقیب عدلی کلیه جرایم مندرج در قانون منع خشونت علیه زن و تقویت پاسخ‌های رسمی به جرایم خشونت علیه زنان و دختران، این قانون باید تعدیل شود.

یکی از چهار نفری که قبلاً بازداشت شده بود، دو روز پیش از وقوع انفجارها، سه‌ونیم و میلیون افغانی واریز شده است. به گفته‌ی آقای رحمتی، نهادهای امنیتی در حال نزدیک شدن به هدف ششم می‌باشند که خبر آن را به زودی مردم و رسانه‌ها خواهند شنید. قابل ذکر است که شماری از باشندگان ولایت بامیان از سیزده روز به این طرف در اعتراض به ناامنی و انفجارهای این ولایت، خیمه‌ی تحصن برپا کرده بودند. با این حال اما پس از چاشت امروز با پادرمیانی شماری از موسفیدان و اعضای شورای ولایتی، این خیمه‌ی تحصن برچیده شد.

نماینده‌گی‌های سیاسی کشورهای غربی در کابل: حمله بر فعالان رسانه‌ای و غیرنظامیان حمله بر صلح است

۸صبح، کابل: نماینده‌گی‌های سیاسی کشورهای غربی و سازمان‌های بین‌المللی مقیم کابل با نشر یک اعلامیه مشترک حملات «هدف‌مند و غیرقانونی» اخیر علیه نماینده‌گان رسانه‌ها، رهبران و گروه‌های مذهبی، مدافعان حقوق بشر، دانشجویان، جامعه مدنی و غیرنظامیان را محکوم کرده‌اند.

در این اعلامیه گفته شده است که گروه طالبان و دیگر گروه‌های تروریستی مسوول بیش‌ترین تلفات غیرنظامیان هستند.

هیأت اتحادیه اروپا، نماینده‌گی‌های دیپلماتیک کشورهای عضو اتحادیه اروپا چک، دانمارک، فنلند، فرانسه، آلمان، ایتالیا، هلند، سویدن، استرالیا، کانادا، نماینده‌گی ناتو در افغانستان، ناروی، بریتانیا و نماینده‌گی ایالات متحده امریکا این اعلامیه را به صورت مشترک صادر کرده‌اند.

در اعلامیه نماینده‌گی‌های سیاسی این کشورها آمده است: «ما این حملات را نه تنها حملات وحشیانه علیه خون افغان‌ها می‌دانیم، بلکه حمله به روند صلح افغانستان نیز تلقی می‌کنیم.»

نماینده‌گی دیپلماتیک کشورهای غربی در کابل در این اعلامیه اذعان کرده‌اند که با «شجاعت و رشادت» مردم افغانستان اطمینان دارند که این حملات به شکست می‌انجامد و به هدف تعیین‌شده که خاموش کردن «تنوع تفکر و نظر» نمی‌رسد.

در اعلامیه تاکید شده است: «این امر برای مردم افغانستان بسیار بارز است که احساس کنند قادر اند خود را آزادانه تبارز داده و نظریات خود را در مورد گفت‌وگوهای صلح ارایه دهند و هم‌چنان به منظور دستیابی به صلح پایدار و باثبات، در این روند شرکت کنند.»

نماینده‌گی دیپلماتیک کشورهای غربی در افغانستان حمایت از جریان آزاد اطلاعات و پاسخ‌گوسازی مرتکبان را به نفع هر شخصی خوانده است که مایل به زنده‌گی در یک افغانستان صلح‌آمیز و دموکراتیک است.

در این اعلامیه از تلاش همه افراد و اشخاصی که در افغانستان برای پیش‌رفت آزادی بیان و آزادی مطبوعات کار می‌کنند، سپاس‌گزاری شده است.

هم‌چنان نماینده‌گی‌های دیپلماتیک کشورهای غربی در کابل از همه طرف‌های جنگ خواسته است که از آزادی و استقلالیت رسانه‌ها و جامعه مدنی در افغانستان حمایت کنند؛ زیرا برای تحقق یک دموکراسی پوروق، فعال و از نظر اقتصادی مناسب، ضروری است.

در پایان این اعلامیه تاکید شده است که کشورهای غربی بار دیگر تعهد خود را در راستای تحقق آزادی همه مردم افغانستان تکرار می‌کنند و خواهان اجرای فوری قوانین بین‌المللی بشردوستانه و حقوق بین‌الملل حقوق بشر هستند.

نماینده‌گی سیاسی کشورهای غربی از دولت نیز خواسته است که عاملان حمله بر غیرنظامیان، فعالان مدنی و رسانه‌ها را شناسایی و به مصونیت آن‌ها پایان دهند.

والی بامیان

رد پای شبکه‌ی حقانی در انفجارهای بامیان دیده می‌شود

۸صبح، بامیان: سید انور رحمتی، والی بامیان می‌گوید که معلومات و اسناد ابتدایی، رد پای شبکه‌ی حقانی را در انفجارهای مرگ‌بار بامیان نشان می‌دهد.

آقای رحمتی روز دوشنبه، هفدهم قوس به رسانه‌ها گفت که با شناسایی و بازداشت پنجمین مظنون این انفجارها، دست داشتن شبکه‌ی حقانی در حمله‌های اخیر بامیان جدی‌تر شده است.

والی بامیان افزود که نیروهای امنیتی شام روز گذشته شخصی را بازداشت کرده‌اند که طبق سندهای به دست آمده از نزد وی، شناسایی عاملان رویداد را آسان‌تر ساخته است. آقای رحمتی هم‌چنان گفت که به حساب بانکی

۴۵۲ میلیارد افغانی؛ پیش‌نویس بودجه سال مالی ۱۴۰۰ به مجلس رسید

عبدالهادی حسینی

معین مالی وزارت مالیه یادآور شد که حکومت برای سال مالی ۱۴۰۰ هجری شمسی ۴۵۲ میلیارد افغانی در نظر گرفته است که از این میان ۲۹۵ میلیارد افغانی آن بودجه عادی و ۱۵۶ میلیارد افغانی آن بودجه انکشافی است. از جمله ۱۵۶ میلیارد افغانی بودجه انکشافی، ۸۷ میلیارد افغانی آن بودجه اختیاری و ۶۹ میلیارد افغانی آن بودجه غیراختیاری است که از طرف کشورهای کمک‌کننده در نظر گرفته شده است. عبدالحمید زدران خاطر نشان کرد که حکومت در پیش‌نویس سند بودجه سال مالی جدید، بیشتر روی پروژه‌های انکشافی متمرکز شده است که در مقایسه با سال گذشته، بودجه اختصاص یافته در پروژه‌های انکشافی حدود ۱۱ درصد افزایش داشته است.

است که شکایت‌ها از نامتوازن بودن بودجه ولایات در سند بودجه سال مالی ۱۳۹۹ وجود داشت. حتا باشندگان برخی از ولایات در سال مالی جاری دست به اعتراض زدند و از حکومت انتقاد داشتند که عدالت را در سند بودجه در نظر نگرفته است. علاوه بر این زدران بیان کرد که حکومت در نظر دارد تا گمرکات را از موجودیت فساد پاک‌سازی کند. او گفت که برای این کار در پیش‌نویس سند بودجه حدود سه میلیارد افغانی اختصاص داده شده که گمرکات را با اسکن‌های دیجیتالی، ترازو و کمره تجهیز کند تا در جمع‌آوری عواید و کاهش فساد در گمرکات موثر واقع شود. به همین ترتیب وی افزود که در بخش مدیریت آبی نیز بودجه مورد نیاز در پیش‌نویس سند بودجه سال جدید گنجانیده شده است. هرچند او رقم پول آن را مشخص نکرد، اما گفت که در سند بودجه سال جدید ساخت ۴۳ بند در نظر گرفته شده و قرار است این بندها در ولایات‌های کم‌تر انکشاف یافته ساخته شود. با وجودی که قرار است این بندها در تمامی ولایات ساخته شود، اما آقای زدران گفت که اولویت حکومت، ساخت بند آب‌ها در ولایات‌های غزنی، خوست، زابل، لوگر، پکتیا و پکتیکا است.

معین مالی وزارت مالیه هم‌چنان بیان کرد که اولویت سوم حکومت توسعه معادن و پترولیوم است. او گفت که حکومت برای پروژه‌های این بخش بودجه لازم را اختصاص داده و به گفته او در صورتی که پروژه‌های آن تطبیق شود، سال بعد به عاید می‌رسد. به باور او اگر در بخش معادن و پترولیوم سرمایه‌گذاری شود، سال بعد سالانه یک میلیارد افغانی عاید به خزانه دولت واریز می‌گردد. به همین ترتیب زدران افزود که در قسمت اتصال منطقه‌ای نیز بودجه کافی در نظر گرفته شده است تا ساختمان خط آهن آقینه-اندخوی و ساختمان خط آهن خواف-هرات تکمیل و برای حفظ و مراقبت خط آهن مزار-حیرتان تجهیزات خریداری شود.

توزیع تذکره الکترونیکی از اولویت‌های دیگر حکومت است که قرار است در سال جدید حدود ده میلیون تذکره الکترونیکی به شهروندان توزیع شود. معین مالی وزارت مالیه گفت که برای این کار وجهه کافی در نظر گرفته شده است. افزون بر این، او گفت: «در قسمت زیربنا توجه لازم روی سرک‌سازی است. پروژه‌های مهم که در ولایات است، در نظر گرفته شده است. اعمار ساختمان مساجد، مکاتب، کلینیک و استرهمحکمه از جمله دیگر کارها است که توسط وزارت‌خانه‌های ذی‌ربط کار خواهد شد. در بخش زراعت و مالداري، مدیریت محصولات زراعتی، ایجاد سردخانه‌ها و حمایت از دهاقین از اولویت‌های ما است که بودجه لازم را اختصاص دادیم.»

با این‌همه عبدالحمید زدران ابراز امیدواری کرد که مجلس نمایندگان هرچه زودتر در این پیش‌نویس را بررسی و تایید کند. او از اعضای مجلس خواست که پیش از ختم سال مالی ۱۳۹۹ این سند را تایید کنند تا وزارت‌خانه‌ها بتوانند براساس پلان‌ها، کارشان را آغاز و از وجوه پولی آن استفاده کنند.

از سوی دیگر مجلس نمایندگان می‌گوید که پیش‌نویس سند بودجه با تاخیر به مجلس فرستاده شده است. سند بودجه ملی سال ۱۴۰۰ در چهاردهم عقرب توسط کابینه تایید شد. براساس قانون حکومت می‌بایست پیش‌نویس سند بودجه را چهل روز قبل از ختم سال مالی برای بررسی به مجلس می‌فرستاد. این در حالی است که به ختم سال مالی ۱۳۹۹ تنها ۱۲ روز زمان باقی مانده است. میرافغان صافی، رییس کمیسیون امور مالی و بودجه مجلس نمایندگان، به روزنامه ۸صبح گفت که این سند تازه در اختیار مجلس نمایندگان قرار گرفته است و باید توسط کمیسیون‌ها بررسی شود. او هم‌چنان گفت که ممکن بررسی این سند بیش از یک ماه زمان بگیرد، زیرا کمیسیون امور مالی و بودجه تمامی ادارات دولتی را فرا می‌خواند تا نیازها و خواست‌های‌شان بررسی شود. او گفت وقتی این سند با حضور ادارات بررسی شد، پس از آن برای تصویب به نشست عمومی مجلس ارایه می‌شود.

«مصونیت و نظم عامه» مصارف اداره امور پولیس، مقررات ترافیک جاده، کنترل و جلوگیری قاچاق را شامل می‌شود. طبق پیش‌نویس بودجه بیش‌ترین بخش مصارف پلان شده به خدمات پولیس ارتباط دارد؛ یعنی برای این بخش ۵۴ درصد یا ۳۲ میلیارد افغانی در نظر گرفته شده و پس از آن مصونیت نظم عامه ۱۸ درصد مجموع بودجه این بخش را در برداشته که ۱۰ میلیارد افغانی می‌شود. به همین ترتیب در بخش امور اقتصادی ۱۰۰ میلیارد، در بخش صحت ۱۸ میلیارد افغانی، در بخش حفاظت محیط زیست بیش از ۹۲۳ میلیون افغانی، در بخش تعلیم و تربیت ۵۱ میلیارد افغانی، در بخش مصونیت اجتماعی ۱۸ میلیارد افغانی، در بخش تهیه مسکن و سازگاری اجتماعی هشت میلیارد افغانی، در بخش فرهنگ و دین چهار میلیارد افغانی و در بخش خدمات عمومی حدود ۶۳ میلیارد افغانی اختصاص داده شده است. این در حالی است که حکومت در بودجه سال مالی ۱۳۹۹ برای مصونیت نظم عامه ۶۴ میلیارد افغانی، برای بخش امور اقتصادی ۷۵ میلیارد افغانی، برای صحت ۱۴ میلیارد افغانی، برای حفاظت محیط زیست بیش از دو میلیارد افغانی، برای تعلیم و تربیت ۴۸ میلیارد افغانی، برای مصونیت اجتماعی ۱۹ میلیارد افغانی، برای تهیه مسکن و سازگاری اجتماعی ۱۰ میلیارد افغانی، برای فرهنگ و دین سه میلیارد افغانی و برای خدمات عمومی حدود ۶۲ میلیارد افغانی اختصاص داده بود.

اولویت‌های حکومت در بودجه سال مالی جدید

از جانب دیگر عبدالحمید زدران، معین مالی وزارت مالیه، هنگام ارایه پیش‌نویس سند بودجه به مجلس گفت که حکومت ولایات، گمرکات، مدیریت آبی، معادن و پترولیوم، حفظ و مراقبت خطوط آهن و توزیع تذکره‌های الکترونیکی را در اولویت قرار داده و در سال مالی جدید به این بخش‌ها بودجه‌های مورد نیاز را اختصاص داده است. طبق گفته‌های زدران، حکومت به خاطر تضمین توازن ولایاتی در حدود ۳ میلیارد افغانی در بودجه مالی سالی جدید اختصاص داده است. او گفت که این پول برای پروژه‌های عام‌المنفعه و پروژه‌های کوچک که با مشورت مردم شامل بودجه شده، مصرف می‌شود. طبق گفته‌های زدران حکومت در نظر دارد تا در سال مالی جدید در جاهایی سرمایه‌گذاری کند که عواید را و برای اقتصاد مردم موثر باشد. این در حالی

که به گفته زدران، به رغم این که حکومت با شیوع ویروس کرونا مشکلات اقتصادی زیادی را در سال مالی ۱۳۹۹ متحمل شد، در جریان این سال ۱۵۳ میلیارد افغانی را از عواید داخلی جمع‌آوری کرده است.

۲۴ میلیون افغانی به بودجه سال ۱۴۰۰ افزوده شده است

معین مالی وزارت مالیه یادآور شد که حکومت برای سال مالی ۱۴۰۰ هجری شمسی ۴۵۲ میلیارد افغانی در نظر گرفته است که از این میان ۲۹۵ میلیارد افغانی آن بودجه عادی و ۱۵۶ میلیارد افغانی آن بودجه انکشافی است. از جمله ۱۵۶ میلیارد افغانی بودجه انکشافی، ۸۷ میلیارد افغانی آن بودجه اختیاری و ۶۹ میلیارد افغانی آن بودجه غیراختیاری است که از طرف کشورهای کمک‌کننده در نظر گرفته شده است. عبدالحمید زدران خاطر نشان کرد که حکومت در پیش‌نویس سند بودجه سال مالی جدید، بیش‌تر روی پروژه‌های انکشافی متمرکز شده است که در مقایسه با سال گذشته، بودجه اختصاص یافته در پروژه‌های انکشافی حدود ۱۱ درصد افزایش داشته است. این در حالی است که حکومت برای سال مالی ۱۳۹۹ هجری شمسی، ۴۲۸ میلیارد افغانی بودجه در نظر گرفته بود که از این میان ۲۸۹ میلیارد افغانی آن را بودجه عادی و ۱۳۹ میلیارد افغانی آن را بودجه انکشافی تشکیل می‌داد. با این حساب حکومت در سال مالی جدید ۲۴ میلیارد افغانی را به بودجه ملی اضافه کرده است.

طبق پیش‌نویس سند بودجه ملی سال مالی جدید، حکومت بودجه را در بخش‌های «دفاعی و امنیتی»، «مصونیت و نظم عامه»، «معارف، فرهنگ و دین»، «تهیه مسکن و سازگاری اجتماعی»، «امور اقتصادی»، «صحت»، «حفاظت محیط زیست»، «تعلیم و تربیت»، «مصونیت اجتماعی» و «حکومت‌داری» اختصاص داده است. براساس معلومات این پیش‌نویس، بودجه‌های بخش دفاعی و امنیتی، صحت، امور اقتصادی و تعلیم و تربیت نسبت به سال مالی ۱۳۹۹ افزایش یافته و بخش دفاعی بیش‌ترین مصارف دولت را تشکیل می‌دهد. طبق این پیش‌نویس، حکومت برای بخش‌های دفاعی و امنیتی ۱۱۰ میلیارد افغانی اختصاص داده است. این رقم ۲۴ درصد کل بودجه را شامل می‌شود. این در حالی است که در بودجه مالی سال ۱۳۹۹ برای بخش‌های دفاعی و امنیتی حدود ۱۰۴ میلیارد افغانی در نظر گرفته بود. هم‌چنان در بخش

وزارت مالیه پیش‌نویس سند بودجه ملی سال ۱۴۰۰ هجری شمسی را به مجلس نمایندگان ارایه کرده است. در این پیش‌نویس برای سال جدید مالی ۴۵۲ میلیارد افغانی پیش‌بینی شده که شامل ۲۹۵ میلیارد افغانی بودجه عادی و ۱۵۶ میلیارد افغانی بودجه انکشافی می‌شود. از مجموع ۱۵۶ میلیارد افغانی بودجه انکشافی، ۸۷ میلیارد افغانی آن اختیاری و ۶۹ میلیارد افغانی آن غیراختیاری پیش‌بینی شده است. براساس معلومات این وزارت، بودجه مالی سال ۱۴۰۰ در مقایسه با بودجه سال ۱۳۹۹ حدود ۱۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد. مسوولان وزارت مالیه می‌گویند که بودجه سال جدید مالی را براساس معیار احصایه مالی حکومت و مطابق اولویت‌های حکومت ترتیب و تنظیم کرده است. مسوولان این وزارت از مجلس نمایندگان خواستند که به زودی این پیش‌نویس را تایید کنند تا وزارت‌خانه‌ها بتوانند مطابق پلان کارهای‌شان را به موقع آغاز کنند. از سوی دیگر مجلس نمایندگان می‌گوید که وزارت مالیه پیش‌نویس سند بودجه را با تاخیر به مجلس فرستاده است. اعضای مجلس می‌گویند که این پیش‌نویس باید از زیر ذره‌بین کمیسیون‌ها بگذرد و ممکن است روند بررسی آن بیش از یک ماه زمان ببرد. براساس قانون، سند بودجه در نخست توسط کمیسیون‌های مجلس بررسی و سپس در نشست عمومی این مجلس به رای گذاشته می‌شود.

عبدالحمید زدران، معین مالی وزارت مالیه، روز دوشنبه، هفدهم قوس، در نشست عمومی مجلس نمایندگان پیش‌نویس سند بودجه سال مالی ۱۴۰۰ را ارایه کرد. او گفت که این سند با توجه به نیازهای مردم، اولویت حکومت و در مطابقت با معیارهای پذیرفته شده جهانی ترتیب شده است. به گفته او حکومت تمام اقدامات را در راستای بهبود شفافیت و تدوین بودجه به عنوان وسیله موثر جهت انکشاف ملی روی دست گرفته و در نظر دارد که کارهای موثری را در بخش خودکفایی انجام دهد تا بودجه ملی با منابع و امکانات داخلی تمویل شود و به این ترتیب به صورت تدریجی از کمک کشورهای خارجی رهایی یابد. وی تاکید کرد که حکومت در سال مالی جدید تصمیم دارد تا با سرمایه‌گذاری موثر و تقویت سکتور خصوصی که باعث توسعه اقتصادی می‌شود، سطح عواید داخلی را افزایش دهد. معین مالی وزارت مالیه بیان کرد که پیش‌بینی شده است در سال مالی ۱۴۰۰ سطح درآمد داخلی تا سقف ۲۱۶،۵ میلیارد افغانی صعود کند. این در حالی است

در سه روز اخیر، دو اتفاق مهم در پیوند به پروسه صلح رخ داده است. در کابل، نخستین نشست کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی، هفت ماه پس از امضای توافق‌نامه سیاسی میان غنی و عبدالله برگزار شد. در این نشست، رییس جمهور، رییس شورای عالی مصالحه ملی، حامد کرزی و شماری از چهره‌های سیاسی حضور داشتند. گلبدین حکمتیار و صلاح‌الدین ربانی، با وصف آن که برای شرکت در کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی دعوت شده بودند؛ اما در نشست افتتاحیه این شورا شرکت نکردند و عضویت در کمیته را نپذیرفتند. از حضور تعدادی از چهره‌های سیاسی در نخستین نشست کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی جلوگیری شد. تعدادی از سیاستمداران حاضر در این نشست، ضمن آن که افتتاح شورای عالی مصالحه ملی را گام مهم در راستای صلح عنوان کردند؛ اما با اشاره به عدم حضور تعدادی از چهره‌های سیاسی گفتند که هنوز اعضای این شورا تکمیل نشده و نیاز است آن عده از چهره‌های سیاسی کشور که در راستای آوردن صلح تلاش کرده‌اند، برای عضویت در کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی دعوت شوند.

هم‌زمان با این نشست در کابل، مذاکره‌کننده‌گان دولت و طالبان پس از هفته‌ها تنش بر سر کارشویه مذاکرات، بحث روی آجندای گفت‌وگوها را در دوحه آغاز کردند. در سه روز گذشته، اعضای کمیته مشترک هیأت‌های مذاکره‌کننده دولت و طالبان روی ترتیب آجندا با هم بحث و مطالباتشان را تبادل کرده‌اند. از جریان نشست کمیته کاری مشترک، اطلاعات زیادی بیرون نیامده است. هم‌چنان از کارشویه مذاکرات نیز تا هنوز چیزی نمی‌دانیم.

این دو اتفاق مرتبط به صلح، بسیاری را در داخل و بیرون از افغانستان امیدوار کرده است. امریکا، نماینده‌گی‌های سیاسی کشورها، اتحادیه اروپا و سفیر ملکی ناتو آغاز کار کمیته رهبری شورای مصالحه ملی را گام مهم خوانده‌اند. در داخل نیز تعدادی از چهره‌ها و جریان‌های سیاسی از پیش‌رفت در کابل و دوحه راضی هستند. بسیاری‌ها امیدوار شده‌اند که با برگزاری نخستین نشست شورای رهبری مصالحه ملی، کارشکنی‌ها و دخالت‌ها در امور مربوط به صلح از میان خواهد رفت. برداشته‌ها در داخل افغانستان این است که اصطلاح‌های مسیر صلح، یکی پس از دیگری برداشته شده است و در آینده نزدیک مذاکرات در مسیر درست و بهتری قرار خواهد گرفت.

این در حالی است که در روزهای گذشته، هم‌زمان با فاش شدن اختلافات ارگ و سپیدار بر سر چگونگی ادامه مذاکرات، جنجال‌ها میان هیأت‌های گفت‌وگوکننده دولت و طالبان روی کارشویه و واکنش‌های داخلی و خارجی در برابر این اختلافات، حرف از قربانی‌دادن برای صلح و تشکیل حکومت موقت به میان آمده است. در چند روز اخیر، به صورت پیدا و پنهان روی حکومت موقت و یا عبوری در ادامه مذاکرات صلح، بحث شده است. هم در سطح ملی و هم در سطح منطقه‌ای و جهانی، تلاش‌ها و رأی‌زنی‌ها برای تشکیل حکومت موقت و گزینه‌های احتمالی برای ریاست آن، آغاز شده است. بسیاری از چهره‌های بیرون از ساختار حکومت، ذوق‌زده هستند و فکر می‌کنند که با تشکیل حکومت موقت سهمی از کابینه و پست‌های حکومتی به آنان خواهد رسید. حکومت اما مخالف این تلاش‌ها است. رهبری حکومت فکر می‌کند که با روی کار آمدن بایدن در کاخ سفید، سیاست امریکا در قبال افغانستان بازنگری خواهد شد و روند صلح افغانستان در مسیر جدیدی قرار خواهد گرفت. روی هم‌رفته، تمامی اردوگاه‌ها در تب و تاب ماندن و یا رسیدن به خوان قدرت هستند و مبنای اقدام و عمل آنان، در بنیاد تفاوت چندانی ندارد. تنها تفاوت اقدام و عمل این اردوگاه‌ها در زمان آن است. یکی می‌خواهد در آینده نزدیک گفت‌وگوهای صلح نتیجه بدهد تا سهمی از این تحول به آنان برسد. دومی می‌خواهد در پایان دوره حاکمیت حکومت کنونی، سرنوشت جنگ و صلح افغانستان مشخص شود. سومی اما تلاش دارد تا هر دو اردوگاه دخیل در صلح و حکومت‌داری را دور بزند و خود بر کرسی حکومت موقت تکیه بزند.

صلح و آینده توأم با نگرانی

این دو اتفاق مرتبط به صلح، بسیاری را در داخل و بیرون از افغانستان امیدوار کرده است. امریکا، نماینده‌گی‌های سیاسی کشورها، اتحادیه اروپا و سفیر ملکی ناتو آغاز کار کمیته رهبری شورای مصالحه ملی را گام مهم خوانده‌اند. در داخل نیز تعدادی از چهره‌ها و جریان‌های سیاسی از پیش‌رفت در کابل و دوحه راضی هستند. بسیاری‌ها

اسحاق علی احساس

امیدوار شده‌اند که با برگزاری نخستین نشست شورای رهبری مصالحه ملی، کارشکنی‌ها و دخالت‌ها در امور مربوط به صلح از میان خواهد رفت. برداشته‌ها در داخل افغانستان این است که اصطلاح‌های مسیر صلح، یکی پس از دیگری برداشته شده است و در آینده نزدیک مذاکرات در مسیر درست و بهتری قرار خواهد گرفت.

نتیجه ندهد و پروسه مطابق میل ارگ‌نشینان پیش برود، چه تدبیری برای مدیریت اوضاع روی دست است، نیز اطمینان و اعتمادی وجود ندارد.

این در حالی است که حلقه‌هایی در داخل کشور، روی گزینه تشکیل حکومت عبوری یا موقت تأکید دارند. در بیرون از افغانستان نیز کشورهای اقداماتی را در این زمینه روی دست گرفته‌اند. در ماه‌ها و هفته‌های گذشته، پاکستان با دعوت از چهره‌های سیاسی افغانستان برای سفر به اسلام‌آباد، گام‌های عملی را در راستای تقویت جبهه‌ای که حکومت موقت می‌خواهد، برداشته است. هم‌چنان گفته می‌شود که اسلام‌آباد با ارسال پیامی به یکی از چهره‌های سیاسی، از او خواسته است که اگر می‌خواهد در حکومت پساصلح نقش اصلی را داشته باشد، با مقامات پاکستان دیدار کند و وارد گفت‌وگو شود. روی مکان این دیدار اختلاف دیدگاه بوده است و ظاهراً گپ‌وگفت‌ها به این‌جا کشیده است که مکان این دیدار افغانستان و یا پاکستان باشد. هرچند هنوز زود است که پیش‌بینی شود این تلاش‌ها به کجا می‌رسد؛ اما عده‌ای در داخل و کشورهایی در بیرون، عملاً روی طرح حکومت موقت کار می‌کنند؛ بدون این که این ساختار به عنوان یک آلت‌ناتیف پاسخ‌گو و مطمئن مطرح شده و مورد کاوش قرار گرفته باشد.

در کنار پاکستان، کشورهای دیگر نیز اقدامات پیدا و پنهان را روی دست گرفته‌اند و عملاً در راستای صلح و جنگ افغانستان کار می‌کنند. هند و ایران نیز در تغییر و یا

حفظ وضعیت موجود نقش دارند و با توجه به رقابت‌های منطقه‌ای و جهانی‌شان، نمی‌توان از دخالت‌های پیدا و پنهان این دو کشور در پروسه صلح افغانستان چشم‌پوشی کرد. همین‌طور روسیه، چین و دیگر کشورها بدون شک در مسأله افغانستان حرف دارند و آرام نخواهند نشست. با توجه به این موارد، در سطح داخلی و خارجی نسبت به صلح اجماع لازم وجود ندارد و به نظر می‌رسد که بدون خلق اجماع و تعریف یک آلت‌ناتیف پاسخ‌گو و روشن، رفتن به هر مسیری به معنای پایان افغانستان تجربه‌های تلخ از صلح و فرمول‌های سیاسی مشکوک داشته است. در جریان دهه هشتاد میلادی، میان دولت دموکراتیک افغانستان و پاکستان که در آن زمان از گروه‌های جهادی که در مقابل کابل می‌جنگیدند، حمایت می‌کرد، بیش از هفت‌سال مذاکره مستقیم و غیرمستقیم جریان داشت. این مذاکرات در سال ۱۹۸۸ به امضای موافقت‌نامه‌های ژنو انجامید که بر اساس آن نیروهای شوروی از افغانستان خارج شدند و پاکستان تعهد داد که برنامه حمایت از تنظیم‌های جهادی را کنار می‌گذارد. مفاد این توافق‌نامه هیچ‌گاهی عملی نشد. با وصف آن که نیروهای شوروی از افغانستان خارج شدند؛ پاکستان اما نه تنها دست از حمایت تنظیم‌های جهادی نکشید؛ بلکه بیش‌تر از گذشته این تنظیم‌ها را حمایت مالی و تسلیحاتی کرد و جنگ را در افغانستان شدت بخشید. موافقت‌نامه‌های ژنو زیر نظر سازمان ملل متحد و با تضمین کشورهای امریکا و اتحاد جماهیر شوروی میان کابل و اسلام‌آباد امضا شده بود. پس از امضای این سند، هرچند جانب افغانستان ۳۹۵ شکایت رسمی از تخطی‌های پاکستان به سازمان ملل درج کرد؛ اما کسی این شکایت‌ها را جدی نگرفت و کشورهای تضمین‌کننده نیز نسبت به تحولات و عمل کرد طرف‌های درگیر جنگ کاملاً بی‌توجه بودند.

در آن زمان، بخش بزرگی از مردم افغانستان امیدوار بودند که با سقوط حکومت دموکراتیک و پیروزی مجاهدین، وضعیت تغییر می‌کند و این سرزمین به ثبات و امنیت می‌رسد. اما پیروزی مجاهدین نه تنها به جنگ چهارده ساله افغانستان پایان نداد؛ بلکه تنظیم‌ها به چند اردوگاه تقسیم شدند و جنگ به شکل ویران‌کننده‌تر از پیش در داخل شهرها ادامه پیدا کرد. به دنبال آن طالبان با حمایت پاکستان روی کار آمدند. این گروه با جنگ ظهور کرد، با جنگ نفوذش را گسترش داد و با جنگ امارتش را در کابل برپا کرد. تا زمان سقوط امارت طالبان در سال ۱۳۸۰، این گروه با جبهه شمال و تعدادی از جریان‌های کوچک و بزرگ دیگر، درگیر جنگ بود.

با مرور این تجربه‌ها به این نتیجه می‌رسیم که افغانستان هیچ‌گاهی با تغییر حکومت‌ها، بدون موجودیت یک فرمول و آلت‌ناتیف روشن و تعریف‌شده، در مسیر آسایش، امنیت و ثبات قرار نگرفته است. نظم پس از ۲۰۰۱ تنها به این دو دلیل بیش‌تر از دوره‌های گذشته تاب و دوام آورده است که در تمام این بیست سال، نخست جهان در کنار افغانستان ماند و دوم، فرمول تشکیل حکومت در این سرزمین، نسبتاً دقیق و مبتنی بر ساختار تعریف‌شده بود.

اکنون که در آستانه تغییر و تحول دیگری قرار داریم، مردم افغانستان و جهان باید به این درک مشترک رسیده باشند که بدون موجودیت یک آلت‌ناتیف قوی و مبتنی بر واقعیت‌های افغانستان، هر تغییری در افغانستان می‌تواند به فاجعه بینجامد. افغانستان تجربه چندین تغییر و تحول ناموفق را در کوله‌بارش دارد. برجسته‌ترین دلیل ناکامی پروسه‌های صلح گذشته و تغییر و تحولات افغانستان، عدم موجودیت یک آلت‌ناتیف دقیق و مبتنی بر واقعیت‌های افغانستان بوده است. این بار نباید آن تجربه‌های توأم با ناکامی و تلخ تکرار شود. اگر قرار است گفت‌وگوهای صلح به جایی برسد، باید آلت‌ناتیف و فرمول، روشن و تعریف‌شده باشد. نباید رهبری حکومت و جریان‌ها و چهره‌های سیاسی بیرون از حکومت، مسیرهایی را بروند که نهایت آن افغانستان درمانده و بدون ساختار باشد. تداوم مذاکرات صلح بدون در نظر داشت ساختار پاسخ‌گو و آلت‌ناتیف قوی، معنایی جز سقوط، فروپاشی نهاد ارتش، نابودی نهادهای ملی و افغانستان شناور در جنگ و بی‌ثباتی، ندارد.

+93) 700 175 510 / +93) 788 788 799

جهت سفارش آگهی‌تان با شماره‌های روبه‌رو در تماس شوید:

سال سیزدهم
قیمت: ۲۰ افغانی

روزنامه ۸ صبح برای توسعه کسب و کارتان صفحه‌ی ویژه تبلیغات ایجاد کرد. روزنامه ۸ صبح به هدف کمک و حمایت از توسعه مشاغل و تجارت، تبلیغات شما را با هزینه کم‌تر و کیفیت بهتر نشر می‌کند. این روزنامه یک صفحه‌ی ویژه تبلیغاتی را به همین منظور راه‌اندازی کرده است. در این صفحه‌ی ویژه به تناسب استطاعت شما فضا وجود دارد. ما با داشتن تیراژ بلند در نسخه‌ی چاپی و مخاطبان حداکثری در پایگاه‌های مجازی‌مان آماده همکاری با مشاغل و کسب‌وکارهای مختلف هستیم تا تبلیغات شما را با مخاطبان خود به اشتراک بگذاریم.

بهزاد فرنیچر

Email: behzad.dost@gmail.com 0781 700 000

بهزاد فرنیچر کیفیت بهتر

آدرس: چهارراهی بره‌کی، کابل، افغانستان

مؤسسه نشر وازه

پیشرو در امور چاپ، نشر و پخش کتاب

دفتر مرکزی و فروشگاه ۱: کابل، کارته ۳، چهارراه پل سرخ، مارکت تجاری ملی، منزل پایین، نشر وازه
فروشگاه ۲: کابل، پل سوخته، چوک شهید مزاری، مارکت محمدی، نشر وازه
چاپخانه: کابل، شهرک امید سبز، فاز اول، چاپ وازه، پلاک ۲۲
۰۷۸۰۷۴۷۲۳۶۷ - ۰۷۸۱۵۷۴۲۳۰

f Vazha.Publication Instagram NashreVazha VazhaPub

شفاخانه آینه صحت

تخفیف ویژه
۲۸۰۰۰ افغانی

• کاشت مو طبیعی به روش FUE

کاشت مو یکی از تداوی‌های عمده و اساسی برای طاسی سر است. در این تداوی موها از ساحات عقب سر یعنی قسمت‌هایی که موها قوی‌تر هستند و مساعد به ریزش نیستند گرفته شده و به قسمت جلو سر یعنی جاهای خالی انتقال داده می‌شود. قبلاً هموطنان ما برای اجرای این عملیه مجبور به سفر به خارج از کشور بودند اما فعلاً این عملیه در داخل کشور با مصارف کمتر قابل اجرا است. تیم مرکز جلدی و زیبایی شفاخانه آینه صحت با سرپرستی داکتر پامیر حسین صالحی، داکتر میوند حبیب و داکتر وحیدالله عاشر، با در نظر داشت شرایط اقتصادی هموطنان ما کاشت مو را با کیفیت عالی و تخفیف ویژه انجام می‌دهد.

آدرس: بین چهارراهی پروان دوم و گل سرخ، شفاخانه آینه صحت
شماره تماس: ۰۷۸۱۲۳۵۰۴۰

BARTARTECH
INNOVATIVE & DIGITAL SOLUTIONS

شرکت خدمات IT برتر تیک

لیست بهترین خدمات ما

- طراحی وبسایت
- وب هاستینگ و ثبت دامین
- طراحی و توسعه دیتابیس
- ساخت برنامه‌های موبایل
- طراحی و پیاده سازی نتورک
- نصب کامره‌های امنیتی
- بازاریابی از طریق شبکه‌های اجتماعی
- گرافیک دیزاین (لوگو، بروشور، ویزیت کارت...)
- سنو (بالا بردن رتبه سایت در صفحه اول گوگل)

+93777690909 info@bartartech.com

+93787935900 www.bartartech.com

کوته سنگی، گولایی دواخانه، کابل افغانستان

نوی عدالت

Electric co.

پرچون

عمده

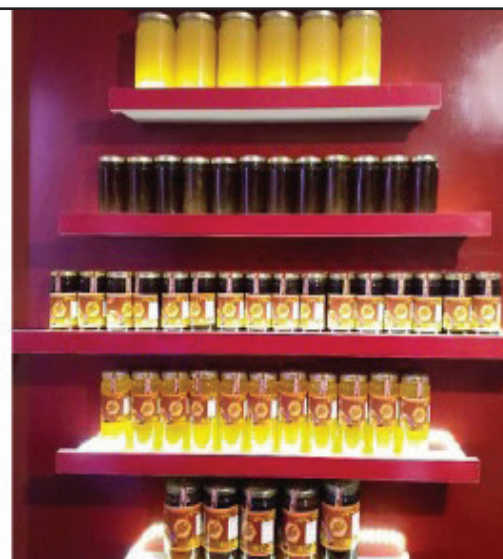
عرضه کننده هر نوع سامان آلات برقی، کبیل جات ایرانی و ترکی
گروپ های کم مصرف LED گروپ های چارچی و بخاری های برقی
با قیمت های مناسب در خدمت همشهریان عزیز قرار دارد

آدرس اول: کابل، کوته سنگی شروع پل هوایی جوار هتل آریانا کابل - مرکز تجاری نظیف
آدرس دوم: کابل، کوته سنگی جوار کوچه حلبی سازی - مارکیت چهاردهی وال
شماره های تماس: 0781776989 - 0744019820 - 0730784449

فروشگاه عسل تاج

صحت و نشاط

پروفایل فروشگاه: www.baba.af/taj

تماس: ۰۷۷۹۰۴۹۶۳۰ / ۰۷۴۴۳۸۱۳۷۰

آدرس: کابل، کارته ۳، پل سرخ، جوار دروازه رضایی ستر

روسیه کدام اهداف را در افغانستان دنبال می‌کند؟

حضور روسیه در آسیای میانه به دلیل تهدیداتی است که از افغانستان، توسعه سیاسی و اقتصادی منطقه را با خطر مواجه می‌سازد.

در ۲۴ نوامبر سال ۲۰۲۰، سرگی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه در یک پیام ویدیویی به شرکت‌کنندگان کنفرانس ژنو، نگرانی مسکو را در مورد افزایش خشونت‌ها در افغانستان ابراز کرد. وی تأکید کرد که جنگ‌جویان دولت اسلامی در حال جمع‌آوری نیرو در ولایات شمالی افغانستان هستند و از آن به عنوان تخته خیز برای نفوذ بیش‌تر در آسیای میانه استفاده می‌کنند.

این بیانیه در واکنش به تصمیم دونالد ترامپ، رئیس جمهور در حال انتقال قدرت ایالات متحده، مبنی بر کاهش تعداد نیروهای آمریکایی در افغانستان به ۲۵۰۰ نفر تا اواسط جنوری ۲۰۲۱، ایراد شد؛ موضوعی که ترس جانب روسیه در مورد وخیم‌شدن وضعیت امنیتی را تأیید می‌کند.

در عین حال، عواملی وجود دارد که موقف مسکو را با تردید مواجه می‌سازد و تمایل روسیه برای اثبات اهداف سیاست خارجی‌اش در جنوب را نشان می‌دهد. مقامات روسی در گذشته درباره افزایش نفوذ گروه‌های تروریستی بین‌المللی در شمال افغانستان اظهار نظرهایی کرده‌اند. به گفته مسکو، هدف این گروه‌ها گسترش نفوذ در آسیای میانه است. در نوامبر ۲۰۱۸، سرگی لاوروف حین سخنرانی در کنفرانسی در مورد افغانستان در مسکو، به این موضوع تماس گرفت و گفت که گروه دولت اسلامی از جانب حامیان خارجی کمک به دست می‌آورد تا افغانستان را به مکانی برای پیش‌رفت بیش‌تر در آسیای میانه مبدل کند.

در جنوری ۲۰۱۹، ایگور زوبکوف، معاون وزیر خارجه روسیه ابراز نگرانی کرد که جنگ‌جویان دولت اسلامی

تلاش دارند تا با چرخش‌ها مقدمات حمله به سمت مرز تاجیکستان را فراهم کنند. این بیانیه چند روز قبل از سفر لاوروف به دوشنبه، هنگامی که وی کمک‌های امنیتی بیش‌تر را به جانب تاجیکستان فراهم می‌کرد، بیان شد.

با وجود تضعیف دولت اسلامی در خاورمیانه و افغانستان، آشکار است که اظهارات مقامات روسی در مورد تهدیدات گسترش تروریسم در آسیای میانه، تمایل آن کشور به ایجاد مسأله تروریسم بین‌المللی در افغانستان به منظور حفظ نفوذ مسکو در منطقه و در واکنش به سیاست غرب صورت می‌گیرد. در حال حاضر، حضور نظامی

روسیه در آسیای میانه به ۲۰۱ پایگاه نظامی روسیه در دوشنبه پایتخت تاجیکستان، پایگاه هوایی در کانت قرغیزستان و محل آزمایش موشک‌های زیردریایی در دریاچه اسکول قرغیزستان محدود شده است.

به گفته ناظران، این حضور به روسیه امکان می‌دهد تا نفوذ سیاسی خود را در آسیای میانه حفظ کند و اطلاعات را در مورد توانایی‌های رزمی و عملیاتی نیروهای مسلح محلی به دست بیاورد.

خروج نیروهای ائتلاف غربی از افغانستان، زمینه ژئواستراتژیک را برای پیش‌رفت منافع روسیه در منطقه گسترده‌تر می‌کند. به باور برخی از کارشناسان، تصمیم

در ۲۴ نوامبر سال ۲۰۲۰، سرگی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه در یک پیام ویدیویی به شرکت‌کنندگان کنفرانس ژنو، نگرانی مسکو را در مورد افزایش خشونت‌ها در افغانستان ابراز کرد. وی تأکید کرد که جنگ‌جویان دولت اسلامی در حال جمع‌آوری نیرو در ولایات شمالی افغانستان هستند و از آن به عنوان تخته خیز برای نفوذ بیش‌تر در آسیای میانه استفاده می‌کنند.

نور امید و شوق زنده‌گی در افغانستان

شکرپه امینی

افغانستان در صدر لیست کشورهای درگیر منازعه و فقیر جهان قرار دارد. هم‌چنان این کشور از جمله جوان‌ترین کشورهای جهان از نظر نفوس نیز به شمار می‌رود. طبق آمارها، ۶۷ درصد نفوس کشور را جوانان زیر سن ۲۴ سال تشکیل می‌دهند. افزایش نفوس، به خصوص افزایش جوانان در یک کشور سبب افزایش نیازمندی‌های خاص نیز می‌شود. تعلیم، تحصیل و کار از جمله نیازهای اولیه و مهم برای این قشر به حساب می‌آید. اطفال و جوانان به عنوان آینده‌سازان و امید یک ملت برای رشد و بالنده‌گی، نیاز مبرم به آرامش روحی و روانی دارند. کیفیت زنده‌گی فردی و اجتماعی افراد رابطه مستقیم با میزان شادی و خوش‌بینی آنان دارد. خوشبین‌بودن یا امیدواربودن منشا در شرایط زنده‌گی انسان‌ها دارد. در کشوری مثل افغانستان که از سال‌ها درگیر ناامنی، جنگ، بی‌کاری و گرسنه‌گی است، کم‌تر کسی را در می‌یابیم که امیدوار و خوشبین به آینده باشد.

امید به آینده به عنوان یک متغیر مرتبط به کیفیت زنده‌گی افراد در جامعه و میزان شادابی آنان، مسأله قابل تأمل است. زمانی که از امید به آینده، در ارتباط به نسل جوان و زنده‌گی آنان به عنوان آینده‌سازان یک کشور بحث می‌شود، اهمیت این موضوع چند برار می‌گردد. امید، به عنوان یک مولفه مهم و تأثیرگذار، نقش حیاتی در رشد زنده‌گی فردی و اجتماعی افراد

دارد. امیدواری و ناامیدی نسبت به آینده از جمله موضوعات مهم و قابل توجه در علوم انسانی است که از اواخر ۱۹۶۰ در چارچوب علمی بررسی و از دهه هفتاد به گونه‌های دیگری در رابطه به احساسات منفی و بقا، مطرح شده است. امید به عنوان منشا و محرک پویایی و پیش‌رفت زنده‌گی انسان‌ها به شمار می‌رود. زیرا زمانی که افراد به چیزی امیدوار باشند، در حقیقت در پی هدف هستند و کسی که هدف داشته باشد برای دستیابی به آن تلاش می‌کند. در یک تعریف می‌توان گفت که امید عبارت از تمایلی است که با انتظار وقوع مثبت همراه است؛ به عبارت دیگر، ارزیابی مثبت از آن چه که فرد متمایل است و می‌خواهد به وقوع بپیوندد. امید، سرمایه گران‌بهایی است که در جغرافیایی به نام افغانستان کم‌تر دیده می‌شود. به خصوص زمانی که صحبت از امید به آینده در میان جوانان این دیار مطرح می‌شود، کم‌تر کسی را می‌توان یافت که به یک آینده خوب و درخشان امیدوار باشد.

این خود بحرانی است ویران‌گرتر از بحران‌های دیگر. نقطه مقابل امید، ناامیدی است که خود عامل و ریشه بسیاری از هنجارها و مشکلات در جامعه است و پیامدهای ناگواری در پی دارد. در کشوری که روزانه تیرتیر رسانه‌ها کشتن، قتل، ترور، وحشت، غارت و به آتش‌کشیدن مکتب‌ها و شفاخانه‌ها است، چگونه می‌توان به آینده امیدوار بود؟ برای کودکانی که در ابتدای زنده‌گی از محبت پدر محروم شده‌اند، امید

چه معنایی دارد؟ از کودکانی که به جای رفتن به مکتب، در خیابان‌ها کار می‌کنند و حتا سواد نوشتن واژه امید را ندارند، چطور می‌توان انتظار آن‌را داشت که به یک آیند خوب امیدوار باشند؟ جوانانی که در گرما و سرمای زنده‌گی تلاش کردند، درس خواندند، به دانشگاه راه یافتند، شب‌ها برای آینده شان رویاپردازی کردند و روزها در پی تحقق رویاهای شان ساعت‌ها روی نیمکت‌های دانشگاه مشتاقانه به پای سخنان استادان نشستند و در نهایت با بن‌بست روبه‌رو شدند، امید چه مفهومی دارد؟ جوانانی که قربانی یک سیستم به شدت ناکارآمد و متعصب شده‌اند و سال‌ها است که از بی‌کاری و فقر رنج می‌برند، به چه امیدوار باشند؟

به گفته کلارک، امید درخواستی است که فرد برای آینده خود دارد. در این کشور فراوان است از این درخواست‌هایی که نه تنها تحقق نیافته است؛ بلکه بارها و بارها به جرم قوم، زبان، دین و مذهب سرزنش شده و در نطفه از بین رفته است. امید، روزی از این دیار رخت سفر بست که منفعت فردی جانشین منفعت عام شد، مصلحت‌اندیشی جایش را به جرم‌اندیشی و منفعت‌اندیشی داد، خویش‌خوری و رفاقت تبدیل به یک اصل در مناسبات دولتی شد، شایسته‌سالاری متواری و به جای خویش‌سالاری حاکم شد و در نهایت دو تا من که هیچ‌گاه ما نشد.

امید و خوشبین‌بودن به آینده، محرک و انگیزه خوبی برای اعتماد است. اعتماد پیش‌آهنگ انسجام

“

به گفته کلارک، امید درخواستی است که فرد برای آینده خود دارد. در این کشور فراوان است از این درخواست‌هایی که نه تنها تحقق نیافته است؛ بلکه بارها و بارها به جرم قوم، زبان، دین و مذهب سرزنش شده و در نطفه از بین رفته است. امید، روزی از این دیار رخت سفر بست که منفعت فردی جانشین منفعت عام شد، مصلحت‌اندیشی جایش را به جرم‌اندیشی و منفعت‌اندیشی داد، خویش‌خوری و رفاقت تبدیل به شایسته‌سالاری متواری و به جای خویش‌سالاری حاکم شد و در نهایت دو تا من که هیچ‌گاه ما نشد.

و هماهنگی اجتماعی است. انسجام اجتماعی مسبب مشارکت اجتماعی می‌شود و در نهایت مشارکت اجتماعی منجر به ایجاد صلح و هم‌دلی در جامعه می‌گردد. زمانی که مشارکت اجتماعی شکل بگیرد، شاهد ارتباطات اجتماعی قوی‌تر و نزدیک‌تر میان افراد جامعه خواهیم بود. متأسفانه در افغانستان کاملاً تضاد این پروسه جریان دارد. به دلایل فوق امید به آینده وجود ندارد و همین مسأله سبب مشکلاتی چون بی‌باوری، عدم انسجام و هماهنگی و مشارکت اجتماعی شده است. علاوه بر مشکلاتی چون ناامنی، جنگ و فقر، این شاخص‌ها تأثیر مستقیم بر روی کیفیت زنده‌گی افراد و میزان شادی، آرامش روحی و روانی‌شان دارد. یکی از عواملی که زیرپست جامعه ریشه گرفته است و آن‌را به سوی نابودی و نیستی سوق می‌دهد، ناامیدی و بی‌باوری مردم به آینده است. جوانانی که زیر باران گلوله با چتر امید خود را به مکتب، کورس و دانشگاه رساندند، هیچ‌گاه تسلیم اهداف ددمنشان تاریخ نشدند و سر تسلیم فرود نیاوردند؛ دیگر آن شور و اشتیاق زنده‌گی در چشمان‌شان دیده نمی‌شود. افرادی که فقط زنده هستند و طعمه ناامیدی و روزمره‌گی شده‌اند. در کشوری که شهروندان آن نه امنیت جانی دارند و نه ثبات کاری و مالی، سخن‌گفتن از امید به آینده دشوار است.

سروی اداره احصایه و معلومات؛ ۴۷,۳ درصد مردم زیر خط فقر زنده‌گی می‌کنند

هم‌زمان با شیوع موج دوم ویروس کرونا و نگرانی از بدتر شدن وضعیت اقتصادی، اداره ملی احصایه نتیجه ابتدایی سروی خود در مورد عاید، مصرف خانوار و نیروی کار در سال جاری را نشر کرد. احمدجاوید رسولی، رییس این نهاد، روز دوشنبه، هفدهم قوس، در یک نشست خبری گفت که این سروی برای اولین بار توسط اداره ملی احصایه و معلومات و بدون حمایت مالی جامعه جهانی انجام شده است. این سروی با استفاده از تبلت و تکنولوژی مدرن صورت گرفته و در آن ۲۱ هزار خانواده در نقاط مختلف کشور انتخاب شده‌اند.

حبیب‌الله

اداره ملی احصایه نتایج ابتدایی «سروی عاید و مصرف خانوار و نیروی کار در افغانستان ۱۳۹۹» را نشر کرد. براساس یافته‌های این نهاد، نزدیک به نصف شهروندان زیر خط فقر زنده‌گی می‌کنند. آمارهای این اداره نشان می‌دهد که درصد افراد زیر خط فقر در سال ۱۳۹۹ در مقایسه با سال ۱۳۹۵ حدود ۷,۲ درصد کاهش یافته است. مبتنی بر این آمار، میزان «فقر چندبعدی» و «نسبت سرانه فقر» کم‌تر شده است، اما آمارهای «شدت فقر» افزایش را نشان می‌دهد. افزون بر این ۳۷ درصد مردم مصونیت غذایی ندارند و خط فقر سرانه نیز در سال روان به دو هزار و ۲۵۸ افغانی در هر ماه می‌رسد. این در حالی است که براساس آمارها، ۲۳,۹ درصد مردان و ۱۸,۶ درصد زنان بیکار هستند و میزان بیکاری به گونه معمول در فصل زمستان به بالاترین حد خود می‌رسد. هم‌چنان میزان سواد جوانان به ۵۴ درصد و میزان سواد بزرگسالان به ۳۶,۱ درصد می‌رسد. از سویی هم در میان زنان متاهل افغان، ۴,۴ درصدشان در شرایطی زنده‌گی می‌کنند که شوهرانشان بیش از یک همسر دارند. مبتنی بر این یافته‌ها، یک دهم از شهروندان به انترنت دسترسی دارند.

هم‌زمان با شیوع موج دوم ویروس کرونا و نگرانی از بدتر شدن وضعیت اقتصادی، اداره ملی احصایه نتیجه ابتدایی سروی خود در مورد عاید، مصرف خانوار و نیروی کار در سال جاری را نشر کرد. احمدجاوید رسولی، رییس این نهاد، روز دوشنبه، هفدهم قوس، در یک نشست خبری گفت که این سروی برای اولین بار توسط اداره ملی احصایه و معلومات و بدون حمایت مالی جامعه جهانی انجام شده است. این سروی با استفاده از تبلت و تکنولوژی مدرن صورت گرفته و در آن ۲۱ هزار خانواده در نقاط مختلف کشور انتخاب شده‌اند.

براساس گزارش این نهاد، سروی ابتدایی با همکاری بانک جهانی، صندوق کودکان سازمان ملل متحد، سازمان زراعت و غذا و سازمان جهانی کار انجام شده است. در گزارش اداره ملی احصایه و معلومات آمده است که پول اجرای این سروی از بودجه ملی تخصیص یافته است. این گزارش مبتنی بر ارقام خانوارها، شورای محلی و مارکیت ولسوالی تهیه شده و افراد در سطح ملی، ولایتی و کوچی انتخاب شده‌اند. اداره احصایه و معلومات این سروی را در ۳۴ ولایت، ۳۲۹ واحد اداری و یک هزار و ۸۳۵ ساحة انجام داده است. با ۱۸ هزار و ۳۵۰ خانواده به شمول ۵۳۰ خانوادۀ کوچی که ۱۳۶ هزار و ۸۴۸ تن را در بر می‌گیرد، مصاحبه شده است.

نزدیک به نصف مردم زیر خط فقر زنده‌گی می‌کنند
براساس یافته‌های اداره ملی احصایه و معلومات،

تولیدی و دیگر کارها مصروف‌اند. در میان بخشی از این شغل‌ها، زنان تنها در خدمات محلی تهیه غذا و مسکن، صنایع تولیدی و معادن مصروف کار اند. این سروی هم‌چنان نشان می‌دهد که درصدی کارهای شاقه کودکان بین پنج تا ۱۷ سال کاهش یافته است. در میان ارقام ارایه شده، نه درصد کودکان در حال حاضر مصروف کارهای شاقه‌اند، در حالی که این آمار در سال ۱۳۹۳ به ۲۶,۵ درصد می‌رسید. هم اکنون ۱۲,۵ درصد کودکان پسر و ۵,۱ درصد کودکان دختر به کارهای شاقه در کشور مصروف‌اند. در مهم‌ترین مورد، درصد فقر چندبعدی در کشور به ۲۶,۵ درصد می‌رسد. این فقر در واقع پنج بُعد را شامل است که ۱۸ شاخص مختلف را در بر می‌گیرد. سرحد این شاخص‌ها برای فقر، ۴۰ درصد خوانده شده است. مبتنی بر آمار ارایه شده، هم اکنون ۲۶,۵ درصد نفوس از فقر چندبعدی رنج می‌برند، در حالی که این آمار در سال ۱۳۹۵ به ۲۷,۲ درصد می‌رسید. افزون بر این، شدت فقر در کشور در حال حاضر ۵۳,۶ درصد و نسبت سرانه فقر به ۴۹,۴ درصد می‌رسید. این آمار پنج سال پیش به ترتیب در حدود ۵۲,۵ درصد و ۵۱,۷ درصد ثبت شده بود.

نزدیک به نصف جوانان افغان سواد ندارند
نتایج سروی ابتدایی اداره ملی احصایه و معلومات هم‌چنان بیان‌گر آن است که ۴۴ درصد دانش‌آموزان در صنف ابتدایی، ۳۳ درصد در صنف ثانوی و ۶,۷ درصد در صنف عالی درس می‌خوانند. مبتنی بر ارقام، هر سه آمار در مقایسه با سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۳ سیر نزولی گرفته است. در شاخص دیگر، ۵۴ درصد جوانان کشور سواد دارند که در واقع ۶۸,۸ درصد از نفوس پسران جوان و ۴۰,۱ درصد از نفوس دختران جوان را شامل است. سواد جوانان افغان در سال ۱۳۸۴ حدود ۳۱ درصد بود و با گذشت زمان سیر صعودی گرفته است. براساس ارقام ارایه شده در شاخص بزرگسالان، ۵۰,۴ درصد مردان و ۲۱,۷ درصد زنان باسواد اند که در کل ۳۶,۱ درصد از مجموع نفوس بزرگسالان را شامل می‌شوند.

در بخش شاخص‌های صحتی مادران که «ولادت با حضور کارمندان ماهر صحتی» را شامل است، ۶۹,۲ درصد مادران حداقل یک بار ملاقات برای مراقبت پیش از ولادت داشته‌اند. در میان این ارقام، ۶۱,۸ درصد با حضور کارمند صحتی ولادت کرده‌اند و ۲۷,۶ درصد از این مادران پیش از ولادت‌شان دست‌کم چهار بار با داکتر ملاقات کرده‌اند. مبتنی بر یافته‌های اداره ملی احصایه و معلومات، ۳,۱ درصد نفوس کشور را معلولان تشکیل می‌دهند که در واقع ۳,۵ درصد نفوس مردان و ۲,۷ درصد نفوس زنان را شامل است. این آمار در سال ۱۳۹۵ به ۳,۲ درصد می‌رسید. انواع معلولیت‌ها نیز شامل نابینایی، ناشنوایی، معلولیت فیزیکی، معلولیت ذهنی، سندروم دان و دیگر موارد است. از مجموع این معلولیت‌ها، ۱۳,۵ درصد به دلیل مرضی، ۲۳,۸ درصد به دلیل کهولت سن و ۳۵,۷ درصد به دلیل دیگر موارد به

وجود آمده است.
از چندهمسری ۴,۴ درصدی تا دست‌رسی یک دهم نفوس به انترنت
افزون بر سایر موارد، بحث کلی خانوارها نیز در این سروی ارزیابی شده است. براساس آمارها، ۳۴,۹ درصد خانوارها حدود پنج جریب زمین آبی دارند. براساس این آمار، ۹۸,۳ درصد دهنشینان و ۹۸,۴ درصد شهرنشینان به یکی از منابع تولید برق دست‌رسی دارند که در کل ۹۷,۷ درصد نفوس کشور را احتوا می‌کند. این میزان نفوس از شبکه برق، جنراتور دولتی، جنراتور خصوصی، داینومی خصوصی، جنراتور محلی، داینومی محلی، برق آفتابی، برق بادی و بطری استفاده می‌کنند. هم‌چنان ۱۵ درصد نفوس کشور خانه شخصی ندارند و اوسط خانوارها در کشور نیز به ۷,۳ درصد می‌رسد. مبتنی بر یافته‌های اداره ملی احصایه و معلومات، ۶۹ درصد خانوادۀ بیش از پنج نفر عضو دارند. این آمار اگر در حد نه عضو خانوادۀ سنجیده شود، حدود ۴۵ درصد خانوادۀ را احتوا می‌کند.

یافته‌های ابتدایی این نهاد از سروی نشان می‌دهد که ۳۹ درصد مردم در منازل مزدحم زنده‌گی می‌کنند. بدین ترتیب دست‌کم سه نفر در یک اتاق سکونت دارند. از میان نفوس مجموعی در کشور، ۷۵ درصد به آب آشامیدنی سالم و ۱۵,۱ درصد به آب آشامیدنی صحتی مدیریت شده دسترسی دارند. این آمار در سال ۱۳۹۵ به ترتیب به ۶۳,۹ و ۲۱ درصد می‌رسید. حدود نیمی از آب آشامیدنی کشور، به گونه‌ای تثبیت شده که درصد باکتریایی ایکولی در آن بلند یا خیلی بلند است. هم‌چنان ۸۳,۵ درصد شهرنشینان و ۶۵,۱ درصد از مردم دهنشین به سیستم فاضلاب مصون دسترسی دارند. این آمار در کل به ۶۷,۲ درصد می‌رسد و نسبت به سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است. هم‌چنان مشخص شده است که از هر ۱۰۰ شهروند، تنها ۱۰ تن آن‌ها به انترنت دسترسی دارند. این در حالی است که براساس آمار سایت (Dataportal)، در حال حاضر بیش از سه‌ونیم میلیون کاربر رسانه‌های اجتماعی در کشور ثبت شده‌اند.

مبتنی بر این ارزیابی، ۷۰ هزار و ۴۶۸ خانوار که ۱,۴ درصد خانوارها را تشکیل می‌دهند، توسط زنان سرپرستی می‌شوند. افزون بر این، ۴,۴ درصد زنان متاهل افغان در شرایطی زنده‌گی می‌کنند که شوهرانشان چندین همسر دارند. باید گفت که شاخص تساوی جنسیتی حضور یابی ناخالص تعلیمات ابتدایی به ۰,۷۰، در تعلیمات ثانوی به ۰,۵۸ و در تحصیلات عالی به ۰,۴۵ می‌رسد. باید تصریح کرد که براساس اظهارات مسوولان این اداره، احتمال دارد این سروی در جدی سال جاری پایان یابد و با توجه به شرایط، ارقام کنونی با آن زمان تفاوت زیادی نخواهد داشت. پیش‌تر اداره ملی احصایه و معلومات نفوس مجموعی کشور را ۳۲,۹ میلیون نفر تخمین کرده بود.

اسپینوزا در رساله «در اصلاح فاهمه»، علم و معرفت بشری را به چهار دسته تقسیم می‌کند: ۱. علم ناشی از مسموعات (برای مثال، هرکس تاریخ تولدش را از این طریق می‌داند)، ۲. ادراکات ناشی از تجربه مبهم (که به نحو تصادفی پدید آمده است)، ۳. معرفت استنتاجی (که در نتیجه رابطه علت و معلول و مرتبط ساختن جزئیات به قوانین کلی حاصل می‌آید)، ۴. معرفت شهودی (که در آن، شی فقط با ذات خویش یا از راه شناخت علت قریب خود ادراک می‌شود).

مبانی معرفت‌شناسی در فلسفه اسپینوزا

ظهور زامیاد

در فلسفه دکارت «فکر» و «امتداد» به مثابه دو جوهر کاملاً متمایز از هم شناخته می‌شود که جهان بر مبنای آن‌ها ساخته شده است. ولی همین دو جوهر متمایز از هم (فکر و امتداد) وقتی وارد فلسفه اسپینوزا می‌شود، تبدیل به دو صفت جوهر واحد می‌گردد و جهان در این دستگاه فلسفی، مبتنی بر آن‌ها ساخته نشده، بلکه آن‌ها تنها مقوم ذات جوهر است. اسپینوزا، معتقد است که جهان و هر آن‌چه «هست»، جوهر واحدی است که صفات بی‌نهایت دارد. انسان‌ها تنها قادر به شناخت دو صفت «فکر» و «بُعد»، در این جوهر واحد هستند. طبیعت/خدا در فلسفه اسپینوزا، همه جهان فهمیده می‌شود که در دو صفت فکر و بُعد ظاهر شده است. همه اشیای جزئی، چیزی جز حالات این دو صفت نیست. بنابراین در این دستگاه فلسفی، طبیعت/خدا همه شناخت است و هر شناختی حتا شناخت اشیای جزئی مبتنی بر شناخت او است. نظریه شناخت اسپینوزا با برشمردن معیارهای درونی و بیرونی صدق، از تصورات تام (ناظر به تأمین معیارهای درونی صدق) و حقیقی (ناظر به معیارهای بیرونی صدق) و نیز تمایز و سازگاری به عنوان معیارهای درونی صدق، پدید می‌آید.

اسپینوزا، روش فلسفی خود را به عنوان روش هندسی معرفی می‌کند، از تعاریف اصول متعارفه و اصول موضوعه آغاز می‌نماید، به استنتاج و اثبات قضایا می‌پردازد و قضایای جدید را بر اساس قضایای پیشین مبتنی می‌سازد. وی با نظریه مراتب معرفت، در حقیقت تصویری از «درجات صعودی صدق» ارائه می‌دهد؛ تصویری که بر مبنای اصالت معرفت‌پذیری عالم واقع قوام یافته است. علاوه بر این، تمام اصول متعارفه و قضایایی که در «کتاب اخلاق» مطرح شده، گویی بر مبنای اصالت معرفت‌پذیری عالم خارج راست‌آزمایی شده است. اسپینوزا در قضیه چهارده، بخش دوم کتاب اخلاق می‌گوید: «نفس انسان این استعداد را دارد که اشیای کثیری را درک کند و این استعداد متناسب است با استعداد بدن او که بتواند تأثیرات کثیری را بپذیرد.» (اخلاق، ۱۳۷۶: ۶۶). به این معنا که هر چه بدن انسان پیچیده‌تر و فعال‌تر باشد، ذهن این بدن توانمندتر خواهد بود. در فلسفه اسپینوزا شناخت بدن مقدم بر ذهن است و شناخت، شناخت ذهن بدن است. یعنی ذهن مال بدن است و تأثیرپذیری بدن از عوامل فعلیت بیش‌تر بدن محسوب می‌شود که نتایج بهتری در نحوه شناخت ذهن و فعلیت آن خواهد داشت. از نظر اسپینوزا، تصورات همه اجسام و تصورات تصورات آن‌ها در عقل الهی موجود است و خداوند علت درونی آن‌ها است. اما وجود حالات متناهی چه اجسام چه تصورات از خداوند که موجودی نامتناهی است نه بی‌واسطه، بلکه حالت نامتناهی دیگری منتشی می‌شود. هر حالت متناهی، معلول حالت متناهی دیگری است که حالت دوم نیز خود معلول است و این زنجیره تا بی‌نهایت ادامه دارد. (هریس، ۱۳۹۸: ۸۹).

با توجه به این مقدمه به نظر می‌رسد، برای بررسی نظریه شناخت اسپینوزا، آشنایی مختصر با مفهوم «تصور» در دستگاه فلسفی او ضروری باشد. زیرا مفهوم تصور نقش تعیین‌کننده در نظریه شناخت اسپینوزا دارد. تصور در فلسفه اسپینوزا، با معانی دکارتی آن به کلی متفاوت است. دکارت تصور را اصطلاحاً صور خیالی اشیای می‌داند. یعنی در نگاه وی «تصور» چیزی است که ذهن آن‌را به طور مستقیم درک می‌کند. اما «تصور» در فلسفه اسپینوزا مفهوم ذهنی و حاکی از فعالیت ذهن است. مفهوم تصور در فلسفه دکارت، تداعی‌کننده دریافت منفعلانه است؛ اما در عوض، این مفهوم برای اسپینوزا فهم فعال است. اسپینوزا در باره معنای تصور می‌گوید: مقصود من از تصور، تصور ذهنی است که ذهن از آن‌جا که یک شی متفکر است، تصور آن است. بنابراین تصور در فلسفه اسپینوزا به معنای عام آن، تفکر و اندیشه تلقی می‌شود. اما در مقابل، برای دکارت امری منفعلانه است. تصورات و طبیعت آن‌ها مربوط به علل بیرونی در بدن، تا اندازه‌ای به طبیعت خود بدن و تا اندازه‌ای هم به طبیعت بیرونی بسته‌گی دارد. اسپینوزا معتقد است که ذهن مایل است که

ویژه‌گی‌های هر تصویری را منحصرأ به علت بیرونی آن نسبت دهد. (همان: ۹۳). این نکته را می‌توان در مسیر فلسفه، از دکارت تا کانت و فیلسوفان ایدئالیسم آلمانی مانند هگل و شلینگ و نو کانتی‌هایی که در نهایت به دگماتیسم رسیدند، به وضوح مشاهده کرد. در این‌که اسپینوزا از سوژه و ابژه به این معنا سخن نمی‌زند و سیستم سوژه‌محوری را محدود و متناهی می‌داند و در نهایت بنیادش را ویران می‌سازد؛ اما در این گزاره که «ذهن تمایل دارد ویژه‌گی‌های هر تصویری را به علت بیرونی آن نسبت دهد»، ما را به فلسفه استعلایی و سوژه‌محور نزدیک می‌سازد که می‌توان گفت، از کانت تا هگل به نحوی اسپینوزاگرایی مشهود است.

مراتب نظر به شناخت

اسپینوزا در رساله «در اصلاح فاهمه»، علم و معرفت بشری را به چهار دسته تقسیم می‌کند: ۱. علم ناشی از مسموعات (برای مثال، هرکس تاریخ تولدش را از این طریق می‌داند)، ۲. ادراکات ناشی از تجربه مبهم (که به نحو تصادفی پدید آمده است)، ۳. معرفت استنتاجی (که در نتیجه رابطه علت و معلول و مرتبط ساختن جزئیات به قوانین کلی حاصل می‌آید)، ۴. معرفت شهودی (که در آن، شی فقط با ذات خویش یا از راه شناخت علت قریب خود ادراک می‌شود). این نوع آخر معرفت، برترین نوع آن به شمار می‌رود که خطاناپذیر و بی‌واسطه است. اما در کتاب «اخلاق»، علم و معرفت به سه مرحله تقسیم می‌شود، این مراحل عبارت است از: ۱. علم و معرفت ناشی از تجربه، ۲. معرفت استدلالی، ۳. معرفت شهودی. اسپینوزا هم‌چنین در رساله در باب خدا، انسان و سعادت، معرفت بشری را به سه دسته تقسیم می‌کند: ۱. عقیده، ۲. باور، ۳. شناخت واضح. این تقسیم‌بندی با آن‌چه در کتاب اخلاق آمده است به نحوی مطابقت مضمونی دارد. کارل یاسپرس در کتاب خود تحت عنوان «اسپینوزا، فلسفه، الهیات و سیاست» مراتب شناخت را در فلسفه اسپینوزا مبتنی بر کتاب اخلاق و رساله در باب خدا، انسان و سعادت می‌فهمد. معیار تحلیل و بررسی ما نیز در این‌جا، کتاب اخلاق خواهد بود.

۱. معرفت نوع اول (معرفت ناشی از تجربه مبهم)
اسپینوزا در رساله «در اصلاح فاهمه»، از چهار مرتبه ادراک یاد می‌کند و مرتبه اول آن‌را معرفتی می‌داند که به واسطه مسموعات حاصل می‌آید. این نوع معرفت حاصل گفته‌های دیگران است و به شکل غیرتجربی و غیراستدلالی در دسترس قرار می‌گیرد. اما در کتاب اخلاق، اولین نوع معرفت را معرفت ناشی از تجربه مبهم می‌داند؛ معرفتی که مبتنی بر ادراک حسی است و از این رو، غیر تام و مبهم تلقی می‌شود. منظور از ایده تام، ایده‌ای که خود آن بدون ارتباط با موضوع، در نظر آورده شود. در این صورت ایده، دارای همه ویژه‌گی‌های ایده حقیقی خواهد بود. این ویژه‌گی‌ها «علامات درونی» است، در حالی که (در این در نظر آوردن) «علامت بیرونی»، یعنی انطباق ایده با موضوعش، باید منتفی باشد. یعنی به زبان فلسفه سوژه‌محور، تصور من از یک شی خارجی، باید با آن مطابقت داشته باشد. اما برخلاف این فلسفه، اسپینوزا مدعی است که این مطابقت در ایده تام و یا تصور تام منتفی است. زیرا در فلسفه اسپینوزا، دو صفت وجود دارد که یکی آن صفت «فکر» است و دیگری صفت «بُعد» است که هر دو از دو حیث صفت «طبیعت یا خدا» محسوب می‌شود. بنابراین شناخت، شناخت طبیعت است و هیچ‌چیزی خارج از آن نیست. یعنی انسان نیز موجود طبیعی است و جدا از طبیعت نیست. اگر بخواهیم از زاویه فلسفه استعلایی، سوژه‌ای در فلسفه اسپینوزا استنتاج کنیم (اگر ممکن باشد، بدون تردید آن سوژه طبیعت خواهد بود). با توجه به این فرض، طبیعت یا خدا دارای حالات و صفاتی است که جدایی از آن نیست، بنابراین برای او نیز ابژه نخواهد بود. بلکه صفات و حالات یک جوهر واحد محسوب می‌شود. از این حیث است که مفهوم ابژه و سوژه در فلسفه اسپینوزا نابود می‌شود. وقتی سوژه و ابژه محوری از بین رفت، آن وقت مسأله

مطابقت ذهن با عین نیز از بین خواهد رفت.

بنابراین، نظر به بخش دوم کتاب اخلاق، قضیه ۳۵، ما در مورد احوالات بدن خود نیز تصورات تام و روشنی نداریم. یعنی در این مرحله یکایک اشیای را به یاری حواس، به صورت ناقص و مبهم درک می‌کنیم. این شناسایی «شناسایی حاصل از تجربه‌های غیرقابل اطمینان است.» با دیدن علایم و کلمات، اشیای مربوط به آن‌ها را به یاد می‌آوریم و به صورت شناسایی متزلزل در ذهن خود مصور می‌سازیم. (یاسپرس، ۱۳۹۸: ۴۶). در این مرتبه همه‌چیز گمان و تخیل است. بنابراین هنگامی که نفس انسان در نظام معمول طبیعت (که در آن، واقعیات به صورت گسسته درک می‌شود، نه به عنوان جزئی در واقعیت کلی و تمام) اشیای خارجی را ادراک می‌کند، نفس نه به خودش علم تام دارد، نه به بدن خودش، و نه به اجسام خارجی، از این رو معرفتش نسبت به همه این‌ها مبهم و ناقص است. اسپینوزا معتقد است که در این نوع معرفت، ذهن حالت انفعالی دارد و تصوراتی که حاصل می‌کند، ناشی از قدرت فعال آن نیست؛ بلکه نمایان‌گر احوال و تغییرات بدنی است که به واسطه تأثیرگذاری اشیای خارجی به وجود آمده و در واقع بازتاب تجربه است؛ اما تجربه مبهم. در این نوع معرفت، ما چیزهایی در باره طبیعت و اشیای خارجی می‌دانیم و به وجود این اشیای نیز آگاهی داریم؛ اما به هیچ‌وجه، شناخت تام به طبیعت و ذات آن‌ها نداریم. اسپینوزا در رساله اصلاح فاهمه، یاد آور می‌شود که ما از این جهت این ادراک را صرفاً تجربی می‌نامیم که بر حسب تصادف حاصل شده و از آن‌جا که تجربه دیگری ناقص آن نبوده، برای ما به عنوان امر مسلم رخ نموده است. تصورات کلی (کلیات عقلی یا امور عام) ناشی از همین مرحله معرفت است، از این رو، ناقص و نادرست است. او معتقد است: مفاهیمی مانند «وجود» و «شی» از این‌جا نشأت گرفته است که بدن انسان محدود است و تنها می‌تواند شمار اندکی از صور خیالی را به نحو متمایز در خود پدید آورد. (رساله در اصلاح فاهمه، ۱۳۷۰: ۶۰-۶۳). برای این‌که در این نوع شناخت دچار مشکل نشویم، باید دو نکته را در نظر داشته باشیم: ۱.

اسپینوزا تام‌بودن این مرتبه از ادراک را انکار می‌کند؛ اما مفیدبودن آن را تصدیق می‌نماید و تصریح می‌کند: «از همین طریق است که تقریباً همه شیوه‌های علمی زنده‌گی را می‌دانیم.» در واقع به این نوع ادراک فایده عملی قابل است. ۲. تام‌نبودن تصورات ناشی از این نوع معرفت، متضمن آن نیست که اگر آن‌را به شکل مجزا و فارغ از واقعیت خارجی اعتبار کنیم، تصور کاذب باشد. (کاپلستون، ۱۳۸۶: ۲۹۳). بنابراین اسپینوزا می‌گوید: وقتی به خورشید نگاه می‌کنیم، چنین تخیل می‌کنیم که فاصله ما از آن در حدود دوصد پا است، خطا فقط در این تخیل نیست؛ بلکه در این است که ما در حالی که تخیل می‌کنیم، از فاصله واقعی خورشید از خود و علل این تخیل غفلت داریم. در واقع درستی تصورات واضح و متمایز نفس همان اندازه ضروری است که درستی تصور خدا. (اخلاق: قضیه ۴۳). با توجه به آن‌چه گفته شد، اسپینوزا می‌خواهد تصریح کند که فلسفه هرگز

نباید از داده‌های حسی آغاز شود. چرا که این داده‌ها، به رغم سودمندی در امور جاری زنده‌گی، هیچ‌گاه به لحاظ فلسفی یقین‌آور نیست. اسپینوزا در نامه دهم که در باره لزوم نیازمندی به تجربه حسی است، یادآور می‌شود که هیچ‌گاه نیازمند تجربه نیستیم. مگر در مواردی که وجود حالتی، از تعریف آن قابل استنباط نباشد.

۲. معرفت نوع دوم (شناخت استدلالی)

اسپینوزا در کتاب اخلاق، معرفتی را که از مفاهیم مشترک و تصورات تام و خواص اشیای حاصل می‌آید، «شناخت استدلالی» می‌نامد که شناخت نوع دوم است. (قضیه ۶۳). او این مرتبه از شناخت را مرتبه عقل می‌داند؛ مرتبه‌ای که از خیال متمایز است. اسپینوزا در بخش دوم کتاب اخلاق (قضایای ۳۷، ۳۸ و ۳۹) می‌گوید: «آن‌چه در میان همه اشیای مشترک است و در جزء و کل، به طور مساوی موجود است، فقط به شکل تام ممکن است تصور شود.» زیرا نتیجه می‌گیرد که بعضی از تصورات در میان همه انسان‌ها مشترک است. زیرا تمام اجسام در بعضی از امور با هم اشتراکاتی دارد که باید به طور تام، یعنی به طور واضح و متمایز ادراک شود. به نظر اسپینوزا «مفاهیم مشترک» عبارت از مختصات و مشترکات اجسام از قبیل حالت، بُعد و استعداد حرکت و سکون است. این مفاهیم مشترک اشیای احوال یا خواص و اعراض عامه و مشترک تلقی می‌شود که مقوم ذات هیچ شی جزئی نیست. البته باید توجه داشت که این مفاهیم مشترک کاملاً متفاوت با «تصورات کلی» است. اسپینوزا کلیات عقلی را منکر می‌شود و آن‌ها را صور خیالی مبهمی می‌داند که به جهت محدودیت بدن انسان از ایجاد تعداد زیاد صور خیالی اشیای، انتزاع شده است. وقتی اسپینوزا کلیات را انکار می‌کند، بهترین روش تحصیل علم را جستن تعریف معلوم می‌داند که مشتمل بر کُنه حقیقت و ماهیت معلوم باشد. تعریف صحیح هر چیز، حقیقت آن است که در ذهن و خارج یکسان است. پس، نخست باید تعریف هر حقیقت را به دست آورد و آن‌گاه با نتایجی که از آن تعریف حاصل می‌آید، باید نظام فکری را سامان داد. بنابراین، معرفت نوع دوم بالضروره درست است؛ زیرا مبتنی بر تصورات تام است و تصور تام همان‌گونه که در نوع اول معرفت گفته شد، تصویری است که «بدون در نظر گرفتن موضوع تصور اعتبار را دارا باشد». اسپینوزا در قضیه ۴۱ می‌گوید: شناخت نوع اول منشأ نادرستی است و شناخت نوع دوم و سوم بالضروره درست است. از این حیث، قضایایی که به نحو منطقی از اصول متعارفه بدیهی اتخاذ شده باشد، بالضروره درست است. کارل یاسپرس می‌نویسد که مفاهومی‌هایی کلی به عنوان ایده‌های تام اشیای شناخته می‌شود که به نحوی روشن و متمایز در ذهن داریم و با یاری گرفتن از خرد با آن‌ها عمل می‌کنیم. (یاسپرس، ۱۳۹۸: ۴۶).

مبانی معرفت‌شناسی در...

این به این معنا است که معرفت اسپینوزا در این سطح هنوز محدود و متناهی است.

۲. معرفت نوع سوم (شناخت شهودی)

معرفت نوع سوم، از موضوعات بحث‌برانگیز است و گاهی بدفهمی‌هایی در قبال آن رخ داده است. کارل یاسپرس می‌گوید که این نوع شناخت، دانستن حاصل از شهود درونی به سوی «شناخت تام ذات و ماهیت اشیا، پیش می‌رود.» (همان: ۴۶). یعنی این نوع معرفت با ممارست و مداومت در معرفت نوع دوم به دست می‌آید. ما در معرفت نوع دوم، در فرآیند استدلال، از قاعده کلی به سوی تعمیم آن بر مصادیق جزئی حرکت می‌کنیم؛ اما در معرفت شهودی، بدون توسل به قاعده، نتیجه حاصل می‌آید. اسپینوزا در تبصیره دوم از چهلمین قضیه بخش دوم کتاب اخلاق، در قالب مثال ریاضی، تفاوت میان مراتب دوم و سوم معرفت را توضیح می‌دهد: اگر عدد ۱، ۲ و ۳ داده شود، هر کسی می‌تواند روشن‌تر از هر برهانی دریابد که عدد متناسب چهارم ۶ است؛ زیرا همان نسبتی را که با یک شهود میان عدد اول و دوم درمی‌یابیم، عدد چهارم را استنتاج می‌کنیم. (کتاب اخلاق: ۷۷). با توجه به مثالی که ذکر شد، می‌توان نتیجه گرفت که در شناخت شهودی نیز فهم عقلانی حضور دارد که قانونی را در مصداق خاص فهم می‌کند. اسپینوزا در رساله در اصلاح فاهمه به این نوع شناخت اشاره و بیان می‌کند که با معرفت شهودی، شی فقط با ذات خویش یا با شناخت علت قریب خویش، ادراک می‌شود. مثلاً از صرف معرفت ذات نفس، به اتحاد نفس با بدن بی‌می‌بریم. از نظر وی، معرفت حقیقی بر حسب متعلقش تنوع می‌یابد؛ اما در این میان، معرفتی که به کامل‌ترین نوع موضوع تعلق داشته باشد، از همه

بنابراین معرفت نوع دوم، استنتاج فلسفی از قضایای کلی است و متعلق آن حقایق ثابت و همیشه‌گی می‌باشد. اما این نوع معرفت در مورد حالات فردی و اشیا سخنی نمی‌گوید. بنابراین اسپینوزا برای حل این مسأله معرفت نوع سوم را مطرح می‌سازد، تا این تناقض را حل کرده باشد. یکی از کاربردهای مهم شناخت نوع دوم در فلسفه اسپینوزا، مهار انفعالات عاطفی است که در قضیه ۶۳ به آن می‌پردازد. یعنی با دستیابی به معرفت درست نسبت به عواطف، آن‌ها را تحت تسلط و تدبیر در می‌آورد. دقیقاً همان ادعایی که ارسطو در باب جهان محسوسات افلاطون مطرح می‌سازد که اساس آن به اندیشه هراکلیتوس بر می‌گردد. هراکلیتوس می‌گوید: «احساس بدون عقل خطرناک و توهم‌آور است.» (گاتری، تاریخ فلسفه، جلد ۵). اسپینوزا در مورد احساس و عواطف به نحوی در مسیر ارسطو گام بر می‌دارد. او همانند ارسطو عواطف و احساسات را نیک می‌شمارد، با این تفاوت که ارسطو تأکید بر عقلانی کردن عواطف دارد یا به نحوی می‌توان گفت او معتقد وجه صبرورت در احساس و عواطف انسانی است. به این معنا، همان قدر که عقل ضرورت به آموزش و تربیت دارد که این فرآیند منجر به توانایی عقل می‌شود، در احساس و عواطف نیز این تمرین و آموزش به نحوی توانایی احساس را به سمت عقلانی شدن نزدیک می‌سازد. در واقع این از پویایی و صبرورت خاص تفکر ارسطو است. اما اسپینوزا احساس عواطف را در همین سطحی که قرار دارد، نیک و با اهمیت می‌شمارد. بنابراین، از نظر اسپینوزا ماهیت شناخت بشری هر چه که باشد (یعنی بد یا نیک)، ناشی از نوع دوم معرفت است که در فلسفه او به مثابه معرفت‌شناسی فلسفی و استدلالی معروف است. هرچند این معرفت‌شناسی هنوز جایی برای کامل شدن دارد و

بزرگ‌تر یا کوچک‌تر از نامتناهی دیگر و چون چیزی تقسیم‌پذیر دریافته می‌شود. حال آن‌که در برابر دیده فهم به هیچ روی تقسیم‌پذیر نیست و اصلاً قابل قیاس نیست. (همان: ۴۷).

بنابراین با توجه به آنچه گفته شد، می‌توان نتیجه گرفت که نوع اول معرفت، معطوف به شناخت اشیای جزئی است؛ اما ذاتاً ناتمام است. نوع دوم معرفت، ذاتاً تام است؛ اما از دستیابی به ذات اشیای جزئی ناتوان است. اما نوع سوم معرفت که برترین کیفیت ادراکی تلقی می‌شود، هم ذاتاً تام است و هم اصولاً عهددار شناخت ذات اشیای جزئی است.

منبع‌ها

- اسپینوزا، باروخ، اخلاق، ترجمه داکتر محسن جهانگیری، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۶.
- رساله در باره اصلاح فاهمه، ترجمه داکتر اسماعیل سعادت، تهران، ۱۳۷۴.
- یاسپرس، کارل، اسپینوزا، فلسفه، الهیات و سیاست، ترجمه محمد حسن لطفی، تهران، نشر طرح نو، ۱۳۹۸.
- هریس، ارول ای، طرح اجمالی فلسفه اسپینوزا، ترجمه سید مصطفی شهرآیینی، چاپ چهارم، تهران، نشر نی، ۱۳۹۸.
- کاپلستون، فریدریک، تاریخ فلسفه، ترجمه غلام‌رضا اغوانی، تهران، علمی و فرهنگی، ۱۳۸۶.
- پارکینسون، جورج هنری، نظریه شناخت اسپینوزا، ترجمه سید مسعود سیف، تهران، علمی و فرهنگی، ۱۳۸۶.
- لوید، ژنوبو، اسپینوزا و کتاب اخلاق، ترجمه مجتبی درایتی و دیگران، تهران، نشر شب‌خبر، ۱۳۹۶.
- اعتمادی نیا، مجتبی، بیوک علی‌زاده، درآمدی بر مبانی معرفت‌شناسی اسپینوزا، تهران، مجله معرفت فلسفی، سال هفتم، شماره دوم، زمستان ۱۳۸۸.

روز هوانوردی ملکی؛

شرکتهای هوایی افغانستان هنوز در فهرست سیاه جهانی قرار دارند

زهرا عطایی

هم‌زمان با روز جهانی هوانوردی ملکی، افغانستان هنوز در فهرست سیاه اتحادیه اروپا قرار دارد. اداره هوانوردی ملکی افغانستان می‌گوید که تلاش دارد تا این سکتور را معیاری بسازد. به گفته مسوولان، این

اداره برای معیاری‌سازی و خارج شدن از لیست سیاه اتحادیه اروپا در تلاش است و تاکنون مرحله اولیه تفتیش سازمان بین‌المللی هوانوردی ملکی و سازمان ایکائو را به خوبی سپری کرده است. به گفته مسوولان اداره هوانوردی ملکی اگر این اداره مرحله دوم تفتیش سازمان بین‌المللی هوانوردی را به خوبی سپری کند، می‌تواند از لیست سیاه خارج شود و پروازها به کشورهای اروپایی را آغاز کند. به گفته این اداره، در افغانستان ۲۸ میدان هوایی ساخته شده که از این میان چهار میدان هوایی بین‌المللی و باقی محلی است.

اداره هوانوردی ملکی می‌گوید که تلاش برای معیاری‌سازی میدان‌های هوایی کشور جریان دارد تا با استانداردهای جهانی برابر شود. مسوولان با اشاره به این موضوع می‌گویند که در حال حاضر در افغانستان شرکت‌های صافی و افق شرق از فعالیت باز مانده‌اند و تنها شرکت‌های داخلی‌ای که فعالیت دارند، شرکت‌های آریانا، کام‌پیر و باختر می‌باشند.

از سویی هم اداره هوانوردی ملکی اضافه می‌کند که این اداره در جریان دو سال اخیر در چهار میدان هوایی کشور مقدار زیادی از اموال ممنوعه و غیرقانونی را کشف و ضبط کرده است. با این‌همه مسوولان در اداره هوانوردی ملکی با ابراز خرسندی می‌گویند که در یک سال گذشته هیچ‌گونه سانحه هوایی در افغانستان به ثبت نرسیده است.

مسوولان اداره هوانوردی ملکی می‌گویند که این اداره در تلاش است تا سکتور هوانوردی ملکی را معیاری بسازد و اصلاحاتی در این بخش به وجود بیاورد. محمدنعیم صالحی، سخنگوی این اداره، به روزنامه ۸ صبح گفت که در حال حاضر معیاری‌سازی در این سکتور جریان دارد

تا هوانوردی ملکی کشور با معیارهای جهانی برابر شود. صالحی در مورد خارج شدن این اداره از فهرست سیاه اتحادیه اروپا می‌گوید که این اداره مرحله اول تفتیش سازمان بین‌المللی هوانوردی ملکی و سازمان ایکائو را به شکل حضوری، به خوبی سپری کرده است و تلاش دارد تا مرحله دوم را نیز به خوبی سپری کند. با پشت سر گذاشتن این مرحله، شرکت‌های داخلی از این فهرست خارج می‌شوند و پروازهایش را به سراسر دنیا آغاز می‌کنند. به گفته صالحی، برنامه دیگر این اداره ایجاد سیستم معلومات در سطح اداره هوانوردی است و تاکنون موفقیت‌هایی را نیز در پی داشته است.

از سویی هم سخنگوی این اداره می‌گوید که شرکت‌های هوایی کام‌پیر و آریانا در فهرست سیاه اتحادیه اروپا قرار دارند. براساس آمارهایی که این اداره شریک کرده بود، شرکت‌های آریانا و کام‌پیر سابق در تفتیش سازمان بین‌المللی به ترتیب نمره‌های ۹،۷ و ۷،۵ را به دست آورده بودند، اما در آخرین تفتیش که مرحله اول را شامل است، این نمره‌ها به ترتیب به ۲،۳ و ۰،۹ رسید. به گفته او، شرکت هوایی کام‌پیر که به مدت هفت سال در فهرست سیاه امارت متحده عربی بود، پس از این نمره‌دهی از فهرست سیاه این کشور خارج شد. در این تفتیش ۶۴ کشور عضویت دارند و نمره معیاری آن ۲ است.

به گفته سخنگوی اداره هوانوردی ملکی، در حال حاضر ۲۸ میدان هوایی ساخته شده که میدان هوایی حامد کرزی در کابل، میدان هوایی جلال‌الدین بلخی در بلخ، میدان هوایی احمدشاه بابا در قندهار و میدان هوایی هرات بین‌المللی و ۲۴ میدان هوایی دیگر محلی است. صالحی اضافه کرد که این اداره در تلاش است تا این چهار میدان هوایی بین‌المللی را با معیارهای جهانی برابر

سازد. به گفته صالحی از این میان فعالیت‌ها برای تطبیق ماستریلان اداره هوانوردی ملکی در میدان‌های هوایی از جمله در میدان هوایی حامد کرزی شروع شده و کار روی معیاری‌سازی این میدان جریان دارد. او گفت که تلاش‌ها برای معیاری‌سازی تمام میدان‌های هوایی کشور ادامه دارد.

اداره هوانوردی ملکی در مورد صدور تصدیق‌نامه به میدان‌های هوایی بین‌المللی کشور و هم‌چنان انتقال مسوولیت میدان‌های هوایی کشور از نیروهای حمایت قاطع به اداره هوانوردی ملکی که براساس تصمیم سازمان ایکائو گرفته شده، بیان کرده است که این میدان‌های هوایی بین‌المللی تا سال ۲۰۲۰ تصدیق‌نامه دریافت خواهند کرد. او هم‌چنان اضافه کرد که کار روی انتقال مسوولیت میدان‌های هوایی جلال‌آباد و قندهار به این اداره، جریان دارد.

از سویی هم اداره هوانوردی ملکی بیان کرده است که شرکت‌های هوایی صافی و افق شرق از فعالیت بازمانده‌اند و این‌که چه زمانی فعالیت‌هایشان را از سر می‌گیرند، معلوم نیست. سخنگوی اداره هوانوردی ملکی اضافه کرد که از میان شرکت‌های داخلی، تنها شرکت‌های کام‌پیر، آریانا و باختر فعالیت دارند. به گفته سخنگوی این نهاد، در حال حاضر حدود یازده شرکت خارجی نیز به افغانستان پرواز دارند که شامل شرکت‌های پی‌آی‌ای پاکستان، ماهان ایران، اس‌پای جت امارات، فلائی دبی و ترکش آنلاین می‌شوند.

در همین حال سخنگوی اداره هوانوردی ملکی در رابطه به سانحه‌های هوایی یک سال اخیر در کشور می‌گوید که در این مدت هیچ‌گونه سانحه هوایی در کشور رخ نداده است. صالحی افزود که در این مدت تنها یک سانحه هوایی گزارش شده است که یک هوایمی شرکت کام‌پیر

در مسیر برگشت از ولایت فاریاب به کابل در میدان هوایی کابل نشست اضطراری کرد. به گفته صالحی این نشست هم جدی نبود و به صورت عادی انجام شد و هیچ‌گونه آسیبی به سرنشینان هوایمی نرسید.

این‌همه در حالی است که اداره هوانوردی ملکی می‌گوید در جریان شیوع ویروس کرونا در چند ماه اخیر این اداره بیش‌تر از ۴۵ میلیون دالر ضرر کرده است. به گفته محمدنعیم صالحی، این اداره یکی از عمده‌ترین و دومین نهاد عایداتی در کشور گفته می‌شود که پس از شیوع ویروس کرونا ضررهای مالی بسیاری را متحمل شده است.

صالحی هم‌چنان گفت که از دوران قرنطین تا حال نزدیک به ۲۴۰ پرواز ثبت شده است و از این میان ۲۲۲ پرواز داخلی صورت گرفته که ۴۴ هزار مسافر را از یک ولایت به ولایت دیگر انتقال داده است. صالحی تصریح کرد که در این مدت بیش از ۱۲۰ پرواز خارجی انجام شده که بیش از هشت هزار مسافر خارجی گیرمانده در کشورهای دیگر در اثر شیوع ویروس کرونا را به کشور انتقال داده است.

ترانسپورت هوایی برای اولین‌بار در افغانستان در سال ۱۹۲۳ میلادی در دوران شاه امان‌الله خان آغاز به کار کرد. اداره هوانوردی ملکی در سال ۱۳۳۵ به عنوان یک موسسه هوانوردی دولتی تاسیس شد و اولین اقدامش امضای قرارداد مشترک هوانوردی با پاکستان و ترکیه بود. اقدام دومی این اداره، ساخت میدان هوایی بین‌المللی قندهار بود.

صنعت هوانوردی در جهان به یک صنعت مهم اقتصادی مبدل شده است و براساس آمارهای اداره هوانوردی ملکی، در حدود ۴،۵ میلیارد نفر در جهان از ترانسپورت هوایی استفاده می‌کنند.

دبیر بخش ویدیو: خیرنگاران:

ویراستاران: صفحہ آرایبی: پذیرش اعلان: نشانی پستی: نشانی دفتر کابل: ۸ صبح نوشته‌ها را ویرایش می‌کند. سرمقاله بازتاب‌دهنده‌ی دیدگاه ۸ صبح است. سایر دیدگاه‌های مطرح‌شده در مقاله‌ها، به نویسندگان آن برمی‌گردد.

صاحب امتیاز: مدیرمسئول: سردبیر: دبیر گزارش‌ها: دبیر بخش خبر: دبیر بخش صلح: دبیر رسانه‌های اجتماعی: نورعلی فرحت

سنجر سهیل: مجیب مهرداد: خلیل اسیر: حسین بهش: علی شاه حقمیل: آسیه حمزه‌ای

sanjarsohail@yahoo.com
mujib_mehrdad@yahoo.com
8am.daily@gmail.com

Publisher: Sanjar Sohail, sanjarsohail@yahoo.com

Editor-in-Chief: Mujib Mehrdad mujib_mehrdad@yahoo.com

Facebook.com/8am.af
Youtube.com/HashteSubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.af_official
www.8am.af

بانکداری اینترنتی عزیزی بانک

با استفاده از بانکداری اینترنتی عزیزی بانک بخش وسیعی از معاملات مالی تان را از خانه و یا محل کار تان، با خاطر آسوده و راحت، انجام دهید.

عزیزی بانک افتخار دارد که ضمن خدمات بانکداری اینترنتی انفرادی، نمونه شرکتی را نیز با ویژگیهای وسیعی نایل برای مشتریان گرامی خویش پیشکش مینماید:

- انجام معاملات جمعی در حسابات بانکی عزیزی بانک در یک وقت
- تایید معاملات توسط چندین صلاحیتدار حساب به شکل سلسله مراتب
- تایید معاملات گروهی توسط هر یک از صلاحیتدار حساب

عزیزی بانک
Azizi Bank

اروپایی‌ها درباره نصب سانتریفیوژهای پیش‌رفته، به ایران هشدار داد

به گزارش بی‌بی‌سی فارسی، فرانسه، بریتانیا و آلمان در بیانیه‌ای مشترک درباره پی‌آمدهای نصب سانتریفیوژهای پیش‌رفته برای غنی‌سازی یورانیوم و همین‌طور اجرای مصوبه تازه مجلس نمایندگان ایران درباره تعهدات هسته‌ای هشدار داده‌اند.

این سه کشور شامل برجام گفته‌اند که اگر ایران می‌خواهد فضایی برای دیپلماسی نگه دارد، «تایید این گام‌ها را عملی کند». آن‌ها برنامه ایران برای نصب سه زنجیره سانتریفیوژ IR-12 را در تاسیسات نطنز را «بسیار نگران‌کننده» و مغایر تعهدات برجامی ایران خوانده‌اند.

ایران در برجام متعهد شده بود که تنها از سانتریفیوژهای نسل اول (1-IR) که بازدهی کم‌تری دارند، برای غنی‌سازی یورانیوم استفاده کند، اما چندی پیش به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اطلاع داده که قصد راه‌اندازی سانتریفیوژهای نسل دوم را دارد.

سه کشور بزرگ اروپایی از مصوبه اخیر مجلس نمایندگان ایران بعد از ترور محسن فخری‌زاده، از چهره‌های اصلی برنامه «پدافند هسته‌ای» ایران انتقاد کرده و گفته‌اند که در صورت اجرای این طرح، برنامه هسته‌ای ایران به شکل قابل توجهی گسترش می‌یابد و دسترسی‌های نظارتی آژانس به آن محدود می‌شود. آن‌ها چنین اقدام را «ناسازگار با برجام و تعهدات گسترده‌تر هسته‌ای ایران» توصیف کرده‌اند.

از جمله مواردی که در مصوبه مجلس نمایندگان ایران مطرح شده، الزام دولت به ازسرگیری تولید یورانیوم غنی شده با خلوص ۲۰ درصد است که همواره از موارد اصلی نگرانی درباره صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای ایران بوده است.

فرانسه، بریتانیا و آلمان گفته‌اند که این اقدامات ایران «فرصت مهم بازگشت به دیپلماسی با دولت بعدی آمریکا» را به خطر می‌اندازد.

با نزدیک شدن به پایان دوره ریاست جمهوری دونالد ترامپ در آمریکا و احتمال بازنگری جو بایدن در سیاست‌های سخت‌گیرانه فعلی این کشور در قبال ایران، گمانه‌زنی‌ها و اظهار نظرها درباره شرایط بازگشت آمریکا به برجام شدت گرفته است.

کمی پیش از انتشار بیانیه سه کشور اروپایی، سخنگوی وزارت خارجه ایران از کشورهای اروپایی به خاطر عمل نکردن به تعهداتشان در برجام انتقاد کرده بود.

سعید خطیب‌زاده، سخنگوی وزارت خارجه ایران، در واکنش به اظهارات اخیر وزیر خارجه آلمان درباره نیاز به توافقی فراتر از برجام، هرگونه مذاکره درباره برجام را رد کرد و گفت «کسی در تهران خریدار این نکات نیست». آقای خطیب‌زاده اظهارات هایکو ماس درباره کافی نبودن برجام را به «سیاست داخلی یا ناآشنایی با رویه‌ها» مربوط دانست و گفت دلیلی ندارد که ایران به این حرف‌ها توجه کند.

هایکو ماس، وزیر خارجه آلمان، هفته گذشته درباره نیاز به توافقی فراتر از برجام صحبت کرد که برنامه موشک‌های بالستیک ایران و نقش منطقه‌ای جمهوری اسلامی را هم در بر بگیرد.

محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران، با انتقاد از این اظهار نظر در توئیترش نوشت آلمان پیش از آن که درباره الزامات ایران صحبت کند، باید به تعهدات خودش در قالب برجام پای‌بند باشد.

شرکت‌های چینی و امریکایی سه چهارم بازار فروش تسلیحات را در اختیار دارند

یونایتد ایرکرافت، حدود ۱.۳ میلیارد دلار اکت کرد و به همین دلیل از فهرست ۲۵ شرکت برتر تسلیحاتی جهان در سال ۲۰۱۹ خارج شد.

پنج شرکت برتر فهرست سپیری همه شرکت‌های هوایی امریکایی‌اند: لاکهید مارتین، بوئینگ، نورثروپ گرومان، ریتون و جنرال داینامیکز.

شرکت‌های چینی آویک، سی‌ای‌تی‌سی و نورینکو در رده‌های ششم، هفتم و نهم قرار دارند. شرکت بریتانیایی بی‌ای‌آی در رده هفتم است.

به گفته سپیری، ایالات متحده آمریکا دهه‌ها است که بر بازار تسلیحاتی جهان سلطه دارد، ولی شرکت‌های چینی در سال ۲۰۱۹ توانستند فروش خود را پنج درصد افزایش دهند.

براساس این گزارش، یک شرکت خاورمیانه‌ای برای نخستین بار توانسته است وارد فهرست ۲۵ شرکت برتر تسلیحاتی شود. شرکت «ای‌دی‌جی‌ای» متعلق به امارات متحده عربی که وارد این فهرست شده است، در سال ۲۰۱۹ از ادغام ۲۵ موسسه دفاعی شکل گرفت.

موسسه تحقیق درباره صلح بین‌المللی استکهلم سال ۱۹۶۶ و با مصوبه پارلمان سوئد راه‌اندازی شد و از آن زمان هزینه‌های نظامی و فروش تسلیحات در جهان را دنبال می‌کند.

این شرکت‌ها در سال‌های گذشته به دلیل فقدان اطلاعات در این لیست نبود.

فروش تسلیحات توسط این ۲۵ شرکت تسلیحاتی بزرگ جهان با هشتونیم درصد رشد به ۳۶۱ میلیارد دلار رسیده است.

دو شرکت روسی نیز در این فهرست جای گرفته‌اند، «آلماز آنتی» در رده پانزدهم و «یونایتد شیپ‌بیلدینگ» در رده بیست‌ونجم. سپیری می‌گوید که فروش این شرکت‌ها در سال ۲۰۱۹ نسبت به سال پیش از آن کاهش را نشان می‌دهد و چهار درصد کل فروش تسلیحات را به خود اختصاص داده‌اند.

فروش تسلیحات توسط سومین شرکت روسی،

به نقل از رادیو فردا، موسسه تحقیق درباره صلح بین‌المللی استکهلم، سپیری، می‌گوید شرکت‌های چینی و امریکایی در سال ۲۰۱۹ سلطه اصلی را بر بازار تسلیحات جهان داشتند و بیش از ۷۵ درصد فروش اسلحه را انجام دادند.

براساس این گزارش که روز دوشنبه، ۱۷ قوس، منتشر شد، از ۲۵ شرکت بزرگ فعال در بازار تسلیحاتی جهان در سال ۲۰۱۹، دوازده شرکت امریکایی بودند که ۶۱ درصد فروش تسلیحات و ادوات نظامی را انجام دادند، حال آن‌که سهم شرکت‌های چینی در این زمینه ۱۵.۷ درصد بوده است.

سپیری می‌گوید که چهار شرکت چینی برای نخستین بار وارد این فهرست شده‌اند. هیچ یک از

مرگ بیماران کرونایی در پاکستان به طت کمپوه کپسول آکسیجن

شده‌اند. به گزارش بی‌بی‌سی، پاکستان در حال حاضر با موج جدیدی از ویروس کرونا دست به گریبان است. از زمان شروع شیوع کرونا، بیش از ۴۰۰ هزار مورد ابتلا و بیش از هشت هزار مرگ در این کشور گزارش شده است.

به گفته رسانه‌های محلی، از عصر شنبه گذشته، پس از تأخیر در تأمین روزانه کپسول‌های آکسیجن، مشکلات در شفاخانه آموزشی خیبر آغاز شد و ۳۰۰ کپسول ذخیره قادر به تأمین فشار مورد نیاز برای دستگاه‌های تنفس مصنوعی نبود.

مرید علی که مادرش مبتلا به کووید-۱۹ است، به بی‌بی‌سی فارسی گفته است: «همه ما برای نجات

رسانه‌ها گزارش داده‌اند که شش بیمار مبتلا به کووید-۱۹ در شفاخانه‌ای در شهر پیشاور پاکستان، به دلیل کاهش موجودی کپسول آکسیجن، جان داده‌اند.

به گزارش بی‌بی‌سی، بیماران برای گرفتن کمک در یک شفاخانه دولتی به التماس افتاده بودند و وحشت و دست‌پاچه‌گی این بیماران را فرا گرفته بود.

تأخیر در تحویل کپسول‌های آکسیجن در این شفاخانه باعث شد که بیش از ۲۰۰ بیمار ساعت‌ها با سطح پایین آکسیجن به سر ببرند.

مسئولان شفاخانه، تقصیر کمبود کپسول آکسیجن را به گردن شرکت تأمین‌کننده آن انداخته‌اند، با این حال عده‌ای از پرسنل شفاخانه هم از کار معلق

مادورو کنترل پارلمان ونزوئلا را نیز در دست گرفت

بود که این انتخابات را تحریم کنند. پارلمان ونزوئلا تنها مرجع قانونی در کشور به شمار می‌رفت که تحت کنترل مادورو نبود.

احزاب مخالف که به رغم درخواست گوایدو مبنی بر تحریم انتخابات، در برخی نقاط هم‌چنان با نامزدهای‌شان در انتخابات شرکت داشتند، ۱۸ درصد از مجموع آرا را به دست آوردند.

در انتخابات پارلمانی ونزوئلا حدود ۱۴ هزار نامزد از بیش از صد حزب سیاسی برای کسب ۲۲۷ کرسی مجلس با یکدیگر رقابت داشتند.

امریکا، کانادا و برازیل انتخابات پارلمان ونزوئلا را مضحک

نتایج اولیه انتخابات پارلمانی در ونزوئلا، حاکی از پیروزی مطلق حزب مادورو است. بسیاری از شهروندان و نیز احزاب اپوزیسیون انتخابات را تقلب‌آمیز دانسته و تحریم کرده بودند. نهاد مدیریت انتخابات در ونزوئلا اعلام کرده که حزب سوسیالیست به رهبری نیکولاس مادورو برنده انتخابات پارلمانی در این کشور شده است. به نقل از دوپچه‌وله و به گزارش خبرگزاری فرانسه، طبق آمار ارایه شده توسط این نهاد در انتخابات، حزب مادورو موفق به کسب ۶۸ درصد آرا شده است. میزان مشارکت در این انتخابات تنها ۳۱ درصد بوده است.

خوان گوایدو، رهبر مخالفان، از مردم و اپوزیسیون خواسته

خواندند و نتیجه آن را به رسمیت نشناختند. پارلمان ونزوئلا از سال ۲۰۱۵ در دست مخالفان بود. در سال ۲۰۱۷ مادورو با ایجاد مجلس مؤسسان قانون اساسی تلاش کرد پارلمان را زیر سایه ببرد. این اقدام مادورو با اعتراضات فراوان داخلی و خارجی روبه‌رو شد. ونزوئلا در سال‌های اخیر به شدت دست‌خوش بحران سیاسی و اقتصادی بوده است. تحریم‌های کمرشکن اقتصادی، صف‌های طولانی نفت و کمبود آب آشامیدنی و گاز و نیز قطع مداوم برق شرایط زنده‌گی را به شدت برای شهروندان دشوار کرده است. از نوامبر ۲۰۱۴ بدین سو نرخ در این کشور تورم به چهار هزار درصد رسیده است.